

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: **N. C. SCHINA****COMITETUL :**

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București

GR. CONDURATU Consilier la Curtea de Apel din București	ALEX. CERBAN Dr. în Drept din Paris Profesor Universitar	ALFRED JUVARA Dr. în Drept din Paris Avocat	TR. ALEXANDRESCU Prim-Președinte Tribunalul Teleorman	V. ANGHELOVICI Dr. în Drept din Paris Jud. Trib. Ilfov	EUG. EMMANUEL Dr. în Drept din Paris Avocat

Secretar de Redacție: **E. C. DECUSARA**, Dr. în drept din Paris, Șeful Statisticeii Judiciare**ABONAMENTUL**

Un an p. Bănel, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
 „ Magistrați și Avocați fără supl. 150 „
 6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, **CALEA RAHOVEI, 5**
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 15/29

Rugăm cu înșistență pe onorații noștri abonați a trimite prin mandat poștal plata abonamentelor datorate, pe adresa d-lui Codreanu, la ziar, sau să plătească încasatorilor noștri **D. Niculescu** pentru provincie și **C. Petculescu** pentru capitală, singurii împuterniciți a încasa sume și libera chitanțe din registrul cu matcă prevăzut cu stampila ziarului. Pentru circumscripția Curței de Apel **TG. MUREȘ (Ardeal)** a binevoit a primi însărcinarea cu totul în mod onorific, distincul nostru colaborator **VL. MAVRODINEANU**, consilier la acea curte, iar pentru **BUCOVINA d-l ROȘCA** proprietarul **Librăriei Ostagului Român din Cernăuți**, cari sunt autorizări a primi publicațiunile, anunțuri și abonamente și a încasa sumele cuvenite, eliberând chitanțe deseacătoare din registrul prevăzut cu stampila ziarului „Curierul Judiciar”. Rugăm a li se da tot concursul.

„CURIERUL JUDICIAR”

SUMAR

— **Lichidarea bunurilor supușilor inamicilor din România** (Adresa d-lui Take Ionescu, Ministru de Externe către Minist. de Justiție);

— **Societățile puse sub sechestrul. Situația acțiunilor Soc. inamice vândute pe teritoriul neutru al aliaților și neutrilor.** (Avizul conțenciosului Ministerului de Industrie și Comerț, redactat de d-l avocat Gerola);

— **Avizul Comisiunii depe lângă Ministerul Justiției privitor la ridicarea sechestrului Societăților «Vega», «Concordia» și «Credit Petrolifer»** din 15 Mai 1920;

JURISPRUDENȚA:

— **Înalta Curte de Casație s. II: Primul Procuror al Tribunalului Ilfov cu Camille Castiglioni.** (Drepturi relative la petrol, mine, păduri, etc. dobândite în timpul ocupațiunii. Trecerea bunurilor la care se referă aceste drepturi în adția Statului. Lichidarea drepturilor. Procedura lichidării. Decretul-lege 3603/918 art. 7 al. 5);

— **Curtea de apel Buc. s. IV: Banca de Credit Român cu Gr. G. Cantacuzino și alții.** (Decretul lege No. 3432 din 21 Decembrie 1916. Întinderea aplicațiunii lui. Natura dispozițiunilor sale prohibitive);

— **Trib. Argeș s. I: Soc. «Vega» cu Compania Financiară Bel-giană de petrol.** (Rolul prezidentului și al Trib. în apel, în materie de referé. Dacă înaintea instanței de trimetere se mai pot invoca și alte mijloace de apărare, decât cele invocate înaintea instanței de fond? Dacă în materie de Societăți există calea referéului prevăzută de art. 66 bis pr. civ. față de disp. art. 154, 155, 156 e. com.? Decretul-lege 3432 din 21 Decembrie 1916 și întinderea aplicațiunii lui);

— **Trib. Prahova s. I: V. I. Funnel și I. Bedișcanu și alții cu alții cu Soc. Româno-Americană.** (Contestație la executarea unei hotărâri de consolidare. Caracterul juridic al fraudelor și condițiunile în care poate fi invocată excepțiunea lucrului judecat în această materie. Dacă pentru existența fraudei sunt necesare manopere dolosive sau sunt suficiente fapte prejudiciabile. Caracterele probei fraudei), cu o Notă de d-l av. Hugo Fridman.

LICHIDAREA BUNURILOR SUPUȘILOR INAMICI DIN ROMÂNIA

Adresa d-lui Take Ionescu, Ministru de Externe, către Ministrul Justiției

Chestiunea lichidării averilor supușilor inamici va veni în curând la ordinea zilei pentru a fi hotărâtă de guvernul român. Am crezut util să expunem punctul de vedere al acestui departament înainte de a se lua o hotărâre de guvern în această privință;

Se știe că despăgubirile de război acordate României sau care se vor acorda nu sunt mari și că nici nu este sigur când și cum ele vor fi încasate;

Față de Ungaria și de Austria aceste despăgubiri prezintă o importanță mai mare caei și Statul Român este dator să plătească Austriei și Ungariei sume importante pe ocazia alipirii la România a părților din teritoriile acestor două State;

De aceea chestia lichidării are o însemnătate mai mare decât cifra pe care ele ar putea-o produce. În memoriul făcut de unul din membrii Comisiei pentru executarea tratatelor se arată în chip cu totul aproximativ, că aceste lichidări nu ar putea da decât 2-300 milioane lei. Noi credem că va fi mai mult

Chestia însă rămâne întreagă.

BUNURILE BULGARE

Cu Bulgaria — încep cu cea mai neînșornată, lichidarea este o chestie de socoteală. Dacă sunt șanse ca Bulgaria să plătească despăgubirea la care a fost supusă ne-am putea lipsi de lichidare. Este însă relativ la această o altă chestiune care se pune;

Sunt foarte mulți locuitori din Dobrogea nouă cari au preferit să rămână cetățeni bulgari. Lichidându-i, ar fi un mijloc de a curăți Dobrogea nouă de acești locuitori cari nu ne sunt de nici un folos. Cum averile acestora nu au fost puse sub sechestrul ar fi bine să se facă o anchetă pentru ca să se constate averile lor, mai ales că pământurile rurale ar putea fi astfel lichidate;

CELELALTE BUNURI VRĂȘMAȘE

Față de Germani nu este nici un cuvânt să nu lichidăm averile lor fără nici o rezervă. Pentru Ungaria și Austria ar fi bine să se constate valoarea averilor ce s'ar putea lichida pentru a se putea vedea dacă interesul Statului nu ar cere mai bine ca, în loc de lichidare definitivă, să punem aceste valori în compensație pentru ceace noi avem de dat;

Este însă absolut necesar ca socoteala să se facă din vremea între valorile Austriace este una care trebuie neapărat lichidată și anume: acțiunile vrășmașe din linia Lemberg-Cernăuți-Iasi, porțiunea cuprinsă în vechiul regat Pentru această linie Statul Român datorește o sumă anulată care, firește nu a fost plătită dela 1916. Aci avem și dreptul și interesul să lichidăm. Memoriul prezentat de zisa Societate ca să se apere de lichidare nu are absolut nici un temei juridic; iar propunerea ce face ca noi că renunțăm la dreptul de a lichida

în schimbul renunțării Societății de a ne cere datoria pe acești din urmă patru ani este o glumă de prost gust, căci, sau Statul Român are dreptul să lichideze averea acestei companii și atunci ea nu are dreptul nici la ratele din timpul războiului și nu are nimic să ne ofere, or Statul Român nu are dreptul să lichideze, și atunci nu are dreptul să primească un dar din partea companiei;

Repet, chestia juridică nu merită discuție

SOCIETĂȚILE GERMANE DE PETROL

Din afacerile Germane sunt patru care merită o atenție deosebită:

Acțiunile germane din Societatea Steaua Română. Aceste acțiuni sau o mare parte din ele se pretind că au fost puse în gaj la o mare Bancă Elvețiană înainte de intrarea României în Războiu pentru o sumă, care cu schimbul de azi întrece valoarea lor.

Consortiul Român sau Franco Englez care se oferă să ia aceste acțiuni, luând și datoria către Banca Elvețiană merită să i se primească cererea, dacă ea se reînnoiește, cu rezerva ca Statul Român să controleze în Elveția data gajului către Banca Elvețiană.

În ce privește Societățile de petrol Vega, Concordia și Creditul Petrolifer, unde un grup Belgian a cumpărat un mare număr de acțiuni, cred că această cumpăratură este nulă, chiar dacă ar fi sinceră. Întădeavăr, ea s'a făcut pe baza Decretului Guvernului Marghiloman, decret care fusese impus de tratatul de pace de la București. Decret care a fost anulat cu efect retroactiv, cum trebuia să fie anulat, de oare ce era fructul violenței exercitate de vrășmași asupra Statului Român;

BANCA GENERALĂ ȘI LOTERIA DE STAT

O altă lichidare care se impune, este aceea a acțiunilor vrășmașilor în Banca Generală a României;

În sfârșit cred că trebuie lichidate acțiunile, cam 3 părți din capitalul total al vrășmașului în Societatea Loteriei de Stat;

Este foarte posibil ca Statul Român pentru nevoile lui financiare, să voiască să recurgă la împrumuturi interne cu loturi, împrumuturi care ar fi stăruite de ființa unei Loterii de Stat și poate chiar legalitatea discutată de către această Societate. Statul, devenit achizitorul acelei părți din acțiunile acestei Societăți, o va putea dizolva când va voi și astfel ușura înființarea împrumutului cu loturi;

Acestea sunt unele numai din reflexiunile pe cari mi le inspiră chestiunea lichidării averilor supușilor inamici și pe cari am crezut util să vi le comunic D voastre.

Primiți, etc.

Ministrul Afacerilor străine

(s) Take Ionescu

SOCIETĂȚILE PUSE SUB SECHESTRU

Situația acțiunilor societăților inamice vândute pe teritoriul neutru aliaților și neutrilor

Avizul Contenciosului Ministerului de Industrie și Comerț

ACȚIUNILE NEUTRILOR ȘI ALIAȚILOR

Având în vedere că prin decretul regal No. 2790 din 15 August 1916, ratificat la 21 Decembrie 1916 prin lege promulgată cu decretul regal 3242 din 22 Decembrie 1916, se imobilizează averile supușilor străini pe ziua de 14 August 1916, oprindu-se orice operațiune cu supușii inamici pe teritoriul țării românești (art. 1 și 5 din lege) iar prin art. 2 se face mențiunea că această interdicțiune se aplică și celor care ar contracta cu supușii statelor inamice, chiar când aceștia ar domicili în altă parte decât în țara lor de origină; iar ca sancțiuni se prevede nulitatea actului;

Având în vedere deci că imobilizarea și comerțul cu supușii inamici are nu numai un caracter teritorial ci real, intrucât un bun aparținând supușilor inamici este lovit de indisponibilitate ori în ce mână ar trece el posterior datei de 15 August 1916 și pus sub sechestru poate fi lichidat oricând;

Având în vedere că acest caracter al legislației speciale române de război, de altfel copiată după legea franceză, și cu

aceleași caractere ca și ale celorlalte state aliate, se menține și în dispozițiunile posteroare legii din 21 Decembrie 1916, prin o serie de decizii ministeriale, între care decizia ministerială 17 23 din 3 Dec. 1918 (pag. 95 broșura oficială legiuirea de război privitoare la averile supușilor inamici), care obligă pe toți supuși străini cari au avut bunuri la 14 Aug. 1916 sau le au transmis ulterior lui 14 Aug. 1916, sub orice formă să le declare în termen de 10 zile (art. 1) precum și pe persoanele care ar deține astfel de bunuri (art. 2) să le declare iar cei din străinătate să le declare cu 6 luni (art. 3); asemenea decizia ministerială 27624 din 3 Decembrie 1918 (broșura pag. 100) art. 6, care dă dreptul Ministerului de Industrie să oblige pe deținătorii de bunuri, în special pe cei ce le-au obținut după 1916 de la inamic să le depună; iar bunurile nedeclarate vor fi vândute;

Având în vedere că prin legea din 1916 Decembrie 21, art. 42, se prevede că dispozițiunile legii vor înceta de a și produce efect print'un simplu decret regal; dar că posterior, art. 42 a fost modificat prin decretul-lege 751 din 1918, care fixează ca data expirării legii va fi luată prin decizie ministerială și posterior decretul-lege 751 din 1918 a fost ratificat de parlamentul Marghiloman prin legea promulgată cu decretul No. 2765 din 6 Octombrie 1918, însă modificându-se în sensul că se cere pentru încetarea aplicării art. 42 din legea din 1916 atât un decret regal cât și decizie ministerială;

Având în vedere că prin decretul-lege No. 3273 din 5 Noiembrie 1918 fiind declarate inexistente lucrările parlamentului Marghiloman, urmează dar că și legea promulgată cu No. 2765 din 6 Octombrie 1918 a fost desființată și deci decretul-lege 751 din 1918 refuziv, producând toate efectele, și deci textul definitiv al art. 42 urmează să fie acela din decretul-lege de mai sus;

Având în vedere că conform decretului-lege 1439 art. 1 toate măsurile legale, decretetele, regulamentele și dispozițiunile din Moldova se aplică și teritoriului ocupat, fiind obligatorii din momentul promulgării lor, așa că dispozițiunile legii din 21 Decembrie 1916 cu modificările posteroare urmează să se aplice și teritoriului ocupat și deci toate măsurile luate de inamic, care ridicase aplicarea legii de mai sus, sunt considerate ca inexistente;

Având în vedere că încheindu-se pacea dela București, guvernul Marghiloman a ridicat măsurile luate contra inamicului pe întreg teritoriul țării, făcând să înceteze efectele legii din 21 Decembrie 1916 print'un decret regal 1627 din 30 Iunie 1918, măsura ce nu poate fi suficientă după expunerile de mai sus întru cât textul art. 42 din lege modificat prin decretul-lege 761 din 1918 cerea o decizie ministerială fie pentru toate societățile străine fie numai pentru unele, și deci imobilizarea averilor supușilor străini au continuat să existe, dacă nu în fapt din cauza presiunii armatelor de ocupațiune, dar cel puțin în drept, întru cât măsura luată prin decretul regal 1627 nu cerea cea indicată de decretul-lege 751 din 1918 art. 48;

Având în vedere asemenea că la retragerea trupelor germane, o primă măsură a guvernului a fost repunerea imediată sub sechestru a averilor străine ce în mod legal și forțat fuseseră scoase de sub sechestru; iar prin decretul-lege 3927 din 1918 s'a abrogat în mod formal decretul regal 1627, cu efect retroactiv, anulându-se toate actele ce au putut fi încheiate cu inamicul în intervalul dela 1 Iulie 1918;

Având în vedere art. 45 din legea dela 1 Iulie 1918;

Având în vedere că art. 45 din legea dela 21 Dec. 1916 prevede că această lege se va aplica până la încheierea păcii generale și că deși art. 45 a fost desființat de decretul-lege 751 din 1918 a fost însă din nou consfințit prin decretul-lege 3927 din 1918 care la art. 1, partea finală, spune că legea din 1916 urmează să producă efect până la încheierea păcii generale, pace care nu s'a încheiat încă până acum privind chestiunea din punct de vedere al dreptului internațional public;

Având în vedere că prin tratatul dela Versailles, care interesează în speță, fiind vorba de bunuri, cari aparțin supușilor germani art. 297 abiațiat b puterile aliate, deci și România își rezervă dreptul de a reține și lichida bunurile aparținând la data punerii în vigoare a tratatului supușilor germani, dată ce nu s'a întâmplat încă dar care chiar dacă am considera'o ca realizată conform art. . . din legea de ratifi-

carea tratatului de către parlamentul român, totuși nu s'ar opune la aplicarea măsurilor de lichidare luate de Statul român, întru cât prin legile și decretule-legi anterioare bunurile fiind lovite de indisponibilitate nu puteau eși din patrimoniul supușilor germani chiar prin acte făcute cu neutrii sau aliați și dar aceste acte fiind nule, bunurile continuă să aparțină și azi supușilor germani, și deci ar putea fi lichidate.

ESTE VÂNZAREA VALABILĂ ?

Având în vedere că prin paragraful 9 al anexei secțiunii IV, partea X din tratatul de la Versailles bunurile supușilor germani vor continua să fie supuse măsurilor de război și de fiecare stat; iar prin art. 252 al aceluiași tratat, puterile aliate își rezervă dreptul de a dispune de averile germane găsite sub jurisdicția lor în momentul punerii în vigoare a tratatului;

Având în vedere că prin anexa I-a a art. 293 a tratatului din Versailles care se suportă și comentează paragraful d al art. 217, în care se prevedea că vor fi considerate ca definitive și opozabile față de orice persoană măsurile excepționale de război sau dispozițiune sau acte încheiate sau ce se vor încheia, se spune că este confirmată validitatea a oricăror măsuri luate în executarea unor ordonanțe, regulamente, etc. date sau reputate că au fost date de autoritățile vreunei puteri aliate în aplicarea legislației de război cu condiția ca să nu se aducă pe-judiciu bunurilor supușilor puterilor aliate sau asociate «precedement acquis de bonne foi et à un juste prix, conformément à la loi de la situation des biens»;

Având în vedere că numai de buna credință nu pot fi persoane supuse unor state care erau aliate cu noi sau neutri și care nu recunoșteau pacea de la București și măsurile coercitive impuse nouă de germani și cari numai pentru speculă cumpărau titluri, ce știau bine că sunt immobilizate în mâinile posesorilor străini de la 14 August 1916 de către o legislație întreagă de război română identică cu cea franceză fiind copiată după ea și cu legislațiile celorlalte state aliate;

Având în vedere asemenea ca în textul de mai sus nu se vorbește decât de respectarea drepturilor supușilor amici și asociați iar nu și neutri, întrucât erau mai multe garanții luate în fiecare stat aliat prin legile de război contra speculii și ei calității bunurilor supușilor inamici, lucru ce nu s'a făcut și nu se poate face în statele neutre, și deci și din acest punct de vedere urmează să nu se considere ca valabile vânzările făcute pe un teritoriu neutru.

CINE ORDONĂ LICHIDAREA

Având în vedere că pentru a răspunde la chestiunea 3-a decretul-lege 3673 art. 1, No. 6 adăugat prin decretul-lege 481 din 14 Februarie 1919, lichidarea se hotărăște de stat prin ministerul respectiv prin deciziune ministerială publicată în «Monitorul Oficial» și comunicată administratorului sechestrului și primului președinte care face lichidarea după procedura indicată în acel decret art. 7. Iar prin decretul-lege 1353 din 26 Martie 1919 Statul poate oricând lichida bunurile ce au aparținut străinilor la 14 August 1916 sau dobândite posterior acestei date, tot după procedura din decretul-lege 3673 modificat prin decretul-lege 631 din 14 Februarie 1919;

Pentru considerentele de mai sus, redactate de d. avocat C. Gerota scotim că:

«Sunt lichidabile și acțiunile unei societăți cari la 1916 aparțineau unui inamic, dar cari au fost vândute pe teritoriul neutru în intervalul iunie-December 1918, la supușii neutri sau aliați;

«Vânzările nu sunt valabile și Statul ordonă lichidarea părților de capital străin».

AVIZUL COMISIUNII de pe lângă MINISTERUL JUSTIȚIEI

privitor la ridicarea sechestrului Societăților „Vega”, „Concordia” și „Credit Petrolifer” din 15 Mai 1920

Asupra petițiunii însoțită de un memoriu prin care Societatea «Compagnie Financière Belge des Pétroles», intervine din nou pentru ridicarea sechestrului existent la Societățile Petrolifere «Vega», «Concordia» și «Credit Petrolifer»;

Având în vedere că prin acel memoriu reprezentanții Societății Belgiene în chestiune declară că vor ceda numai Românilor cea mai mare parte, dacă nu totalitatea complimentului de 125.000 capital în 125 acțiuni ce rămâne a nu fi emis din capitalul de 5.000.000 lei al Societății «Vega», precum și noile acțiuni ce se vor emite la suszisele Societăți pentru mărirea de capital;

Având în vedere că printr'aceasta capitalul românesc care actualmente este foarte puțin reprezentat, va participa pe viitor într'o proporție însemnată;

Având în vedere însă, că în emisiunea complimentului de capital precum și alte emisiuni suplimentare de acțiuni nu s'ar putea face în condițiuni prielnice, cât timp Societățile sus menționate, se găsesc sub măsura sechestrului;

Având în vedere de altă parte că acele întreprinderi ori cât de bine ar fi conduse sub administrație forțată nu pot obține în această situație tot concursul tehnic și financiar din țară și din străinătate, de care au nevoie spre a da maximum de producție;

Având în vedere însă că în împrejurările actuale este un interes vital pentru țară, ca industria petroliferă să funcționeze în cele mai bune condițiuni, mai cu seamă la Societățile la care este sau va fi interesat capitalul românesc după cum e cazul de față;

Având în vedere că este deci, în folosul economiei naționale, atât pentru a da posibilitate capitalului românesc să participe la suszisele Societăți cât și pentru ca ele să aibă o activitate cât mai rodnică a face să înceteze măsura sechestrului;

Având în vedere că după actele înfățișate, toate acțiunile se află astăzi în chip ostensibil în mâinile unor deținători francezi și belgieni; și prin urmare fără a prejudeca chestiunea de a se ști dacă dobândirea acțiunilor intervenite în timpul războiului, este reală și dacă reală fiind ea este valabilă chestiune care e de resortul exclusiv al justiției;

Comisiunea constatând faptul că deținătorii acțiunilor sunt Societari, aparținând puterilor aliate, fără nici o participare ostensibilă și de fapt a unor deținători supuși puterilor cu care România a fost în război opinează că nu mai există nici un motiv, ca starea de sechestrare să fie menținută, rămânând ca rezolvarea conflictelor eventuale sau existente dintre diferitele Societăți deținătoare actuale ale acțiunilor să se producă înaintea justiției conform dreptului comun.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

„Audiența de la 15 Decembrie 1920

Președintele d-lui GH. STOICESCU, Președinte

Prim Procuror Trib. Ilfov cu Camille Castiglioni.

Decizia No. 160

Drepturi relative la petrol, mine, păduri etc., dobândite în timpul ocupațiunii. Trecerea bunurilor la care se referă aceste drepturi în administrațiunea Statului. — Lichidarea drepturilor. — Procedura lichidării. — Procedură deosebită pentru mobile și imobile. — Decretul-lege No. 3603/918 art. 7 al. 5.

In cazul când se ordonă lichidarea drepturilor relative la petrol, mine etc., dobândite în timpul ocupațiunii, procedura de urmat este deosebită, după cum este vorba de bunuri mobile sau imobile.

Dacă se lichidează bunuri mobile gărfite nu are dreptul a ataca pe nici o cale ordinară, sau extraordinară, ordonanța de scoatere în vânzare; — legea însă dă dreptul supușilor români și aliați de a face contestațiuni; — aceste contestațiuni sunt de competența Tribunalului și trebuiesc judecate înainte de termenul vânzării, sau chiar în ziua vânzării, iar în contra hotărârilor cari le rezolvă nu există nici o cale ordinară, sau extraordinară de atac.

Dacă însă partea interesată nu face propriu zis o contestațiune ci numai o întâmpinare în contra măsurii de executare în fapt a lichidării, ordonanța dată de Primul Președinte asupra ei este susceptibilă de căile ordinare de atac și ca atare în contra ei nu se poate face recurs „omisso medio”, ci apel la Curte.

Curtea.

Ascultând pe d-l Procuror Al. Dem. Opreșcu care a ridicat incidentul de inadmisibilitate a recursului și pe d-l av. C. Xenii;

Deliberând,

Având în vedere că din ordonanța atacată cu recurs rezultă că Ministerul de Justiție prin deciziunea No. 44162/920 și pe baza decretelor-legi No. 3603/918 și No. 681/919 a dispus lichidarea întregii averi mobilă și imobilă a fostelor Societăți: Tișița, Carpați și The Putna Forest puse sub sechestru;

Că, intimatul C. Castiglioni cumpărătorul drepturilor lui Armin Mikeș în zisele Societăți, a prezentat o întâmpinare-memoriu Ad-torilor lichidatori, cerând să se intervină către autoritățile în drept spre a se scoate din lichidare 4000 de acțiuni la purtător, pe care le cumpărase, precum și averea mobilă și imobilă ce el reprezintă ca unul ce nu intră în prevederile decretului-legi No. 3603/918, fiind supus italian, deci aparținând unui Stat aliat, iar nu inamic;

Că, această întâmpinare, fiind înaintată Primului-Președinte al Trib. Ilfov, acesta după citirea părților în Camera de consiliu și contradictor cu reprezentantul parchetului și a Ministerului de Domenii, consideră acea întâmpinare drept contestațiune și admitând-o în parte, scoate de sub operațiunile lichidării numai acțiunile de mai sus și respinge cererea în ce privește averea mobilă și imobilă; că împotriva acestei ordonanțe s'a îndreptat recursul de față de parchetul Tribunalului;

Având în vedere incidentul ridicat de d-l Procuror-General al acestei Înalte Curți, prin care tinde la respingerea acestui recurs ca inadmisibil;

Considerând că deși ordonanța atacată, pare a avea de obiect judecarea cererei îndreptată împotriva deciziunii de lichidare a Ministerului de Justiție, în contra căreia nu există nici o cale de atac ordinară sau extraordinară, potrivit art. VI al III al zisului decret-legi, totuși din modul cum este formulată cererea intimatului C. Castiglioni reese că dânsul nu tindea la desființarea deciziunii, ci se opunea numai la executarea în fapt a măsurii ordonanței, pe motiv că dânsul nu ar fi supus al unui Stat cu care România a fost în război;

Că, dar întâmpinarea sa, sub acest raport, putea face obiectul unei cercetări din partea instanțelor în drept;

Considerând că prin decretul-legi No. 3603 din 8 Decembrie 1918, care prescrie procedura de urmat, în cazul vânzării bunurilor supuse lichidării, se prevăd și ordine și căi de atac diferite, după cum este vorba de bunuri mobile sau imobile;

Că, în ce privește pe cele dintâi, art. 7 al. 5, stabilește, că Trib. care dă ordonanța de vânzare are obligațiunea de a fixa și termenele de judecarea contestațiilor ce s'ar ivi din partea celor interesați. Că, aceste contestațiuni trebuiesc a fi rezolvate înaintea termenului de vânzare, de acelaș Tribunal, iar în contra ordonanței de scoaterea în vânzare nu există nici o cale de atac ordinară sau extraordinară;

Că, dar legiuitorul a rezervat părților în această ma-

terie, numai calea contestațiunii după fixarea termenului de vânzare și înainte de efectuarea ei, contestațiune pe care a dat-o în competența Tribunalului;

Că, însă în speță, cererea rezolvată de Primul Președinte al Trib. Ilfov, nu intră în cadrul contestațiilor de mai sus, de oarece nu era vorba de un termen de vânzare fixat și de opunere a celui interesat la vânzare, ci numai de o plângere împotriva măsurii de executare în fapt a lichidării;

Că, deaceea hotărârea astfel prenutată neintrând în cadrul decretului-legi de mai sus și întrucât niciărei decretul nu arată că ordonanțele Primului-Președinte nu sunt susceptibile de căile de atac ordinare în această materie, urmează că în contra acestei ordonanțe este deschisă calea apelului la Curte;

Că, așa fiind recursul de față devine inadmisibil fiind declarat „omisso medio”.

Pentru aceste motive, Curtea admite incidentul ridicat de d-l Procuror general etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA IV

Audiența dela 3 Decembrie 1919

Președinția d-lui AL. DEM. OPREȘCU, Președinte

Banca de Credit Român cu Gr. Cantacuzino și alții

Decizia comerțială No. 33

Decretul-legi No. 3432 din 21 Decembrie 1916. — Întinderea aplicațiunii lui. — Natura dispozițiilor sale prohibitive.

Art. 1 din decretul-legi 3432/916 interzice oricui pe teritoriul regatului român orice operațiuni comerciale cu supușii sau casele comerciale sau industriale aparținând Statelor cu care România se găsește sau s'ar găsi în stare de război, făcute în mod direct sau prin persoane interpuse în tot timpul duratei războiului. Această dispozițiune este eminentă de ordine publică, după cum declară formal art. 3 al decretului, iar nulitatea rezultând din neobservarea acestei dispozițiuni, conform art. 4, poate fi invocată de orice parte interesată și chiar de Ministerul Public.

Că din acest caracter al nulității rezultă că odată constatată judecătorește față de unele părți, are efect „erga omnes”. Actul cu toate consecințele lui este nul pentru toată lumea, pentru că nulitatea este fondată pe o considerațiune de interes general și în acest înțeles se zice că nulitatea este de plin drept și absolută.

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de Banca de -Credit Român, Societate anonimă, cu sediul în București, reprezentată prin Em. Pantazi administrator sechestru și N. Ehrenstein și H. Horovitz directori, în contra ordonanței preșidențiale No. 3746/919 a Tribunalului Ilfov secția II comercială, prin care s'a declarat nulă vânzarea a 1492 acțiuni ale Societății anonime „Ceahlăul” intervenită între Gr. G. Cantacuzino, P. Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Măcărescu și Ionel Diaconescu ca vânzători și Contele Armin Mikeș ca cumpărător, fiind obligată numita Bancă de Credit Român ca în calitate de creditoare gagistă a Contelui Mikeș să restituie vânzătorilor acțiunile sus menționate;

Având în vedere că din actele aflate în dosar, din cele prezentate în instanță și din concluziunile orale și scrise ale părților, se constată în fapt următoarele:

Prin art. 1, 3 și 4 din decretul-legi No. 3432 dela 21 Decembrie 1916 s'a interzis oricui pe teritoriul regatului român, orice operațiuni comerciale cu supușii ori casele comerciale sau industriale aparținând Statelor cu care România se găsește sau s'ar găsi în stare de

război, făcute în mod direct sau prin persoane interpuse în tot timpul duratei războiului, considerându-se contrarii ordinii publice și prin urmare nule toate actele sau contractele încheiate contra dispozițiilor sus menționate, nulitatea putând fi cerută de orice parte interesată sau de Ministerul Public de pe lângă Tribunalul respectiv ;

În anul 1918 după ce guvernul Marghiloman abrogase dispozițiunile decretului-lege No. 3432 din 21 Decembrie 1916, Gr. G. Cantacuzino, Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Măcărescu și Ionel Diaconescu vând Contelui Armin Mikeș, supus Austro-Ungar, domiciliat în Buda-Pesta, 1492 de acțiuni ale Societății anonime Ceahlăul, în valoare nominală de lei 746.000 cu numerile de ordine 47/78, 89/96, 164/700, 171/190, 201/800, 801/1200, 1201/1210, 1221/1222, 1238/1240, 1301/1310, 1401/1700 și 1801/1900 pe preț de 4.476.000 ;

Aceste acțiuni au fost depuse de vânzători conform convențiunii la Banca de Credit Român din București, și anume 1092 de acțiuni au fost depuse în original, iar pentru restul de 400 acțiuni au depus o scrisoare a Băncii Comerciale Române din București, care declară că le ține la dispozițiune atunci când le va primi, ele fiind evacuate împreună cu tezaurul Băncii în Rusia, iar Banca de Credit Român, în calitate de creditoare gagistă a Contelui Mikeș, plătește vânzătorilor jumătate din preț, adică lei 2.238.000 lei garantând cealaltă jumătate a prețului prin scrisori emise de zisa Bancă de Comerț ;

În Ianuarie 1919 promulgându-se un decret-lege prin care se repune în vigoare decretul-lege dela 21 Decembrie 1916 cu puteri de retroactivitate, Gr. G. Cantacuzino, P. Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Măcărescu și Ionel Diaconescu, cer la 10 Iunie 1919 Tribunalului Ilfov secția II comercială, ca să declare nulă vânzarea celor 1492 acțiuni ale Societății Ceahlăul ce vânduseră Contelui Armin Mikeș, ordonându-se ca acțiunile sus menționate să fie restituite, iar anularea să se pronunțe atât față de Banca de Credit Român deținătoarea acțiunilor în calitate de creditoare gagistă, cât și față de Societatea anonimă forestieră Ceahlăul, ambele puse sub administrator sechestru ;

Președintele Tribunalului Ilfov secția II comercială prin ordonanța cu No. 3746 din 14 Iunie, 1919, admite cererea făcută de Gr. G. Cantacuzino, P. Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Măcărescu și Ionel Diaconescu, declară nulă și inexistentă vânzarea acțiunilor vorbite mai sus făcută Contelui Armin Mikeș, obligă pe Banca de Credit Român deținătoarea acțiunilor în calitate de creditoare gagistă a numitului Conte Mikeș, să restituie petiționarilor acțiunile în cesiune, ordonanță care s'a dat față de Banca de Credit Român cât și față de Societatea anonimă forestieră Ceahlăul ;

În contra zisei ordonanțe prin petițiunea înregistrată la No. 844 din 21 Iunie, s'a declarat apelul de față de către Banca de Credit Român prin administratorul sechestru Em. Pantazi și prin directorii săi N Ehrenstein și H. Horovitz, apel care urmează a se judeca astăzi ;

Având în vedere că înaintea Curței apelanta Banca de Credit Român, atât în scris cât și în mod oral a invocat în apărarea sa următoarele două motive :

1) Că decretul-lege No. 3432 din 21 Decembrie 1916 prin dispozițiunile sale, se referă și reglementează raporturile dintre două părți contractante dintre care una ar fi un străin inamic, iar nici de cum nu visează raporturile ce se nasc față de terți, cum este dânsa, cari cad sub dreptul comun și care trebuiesc rezolvate pe calea unei acțiuni ordinare ; că în speța de față nu s'a cerut anularea actului intervenit între Banca de Credit Român și Gr. G. Cantacuzino și ceilalți vânză-

tori, act care constată plata efectuată de Bancă acestora și preluarea acțiunilor Ceahlăul din mâinile lor, ci s'a cerut anularea unei vânzări intervenită între Gr. G. Cantacuzino și C-ia și Conte Mikeș ; că acesta fiind obiectul cererii, la atât trebuia să se limiteze Prezidentul care a pronunțat ordonanța atacată cu apel, căci nicăeri în cererea de anulare introductivă a reclamanților dela Tribunal nu s'a cerut și anularea contractului de gaj făcut de Bancă și nici restituirea acțiunilor aflate în mâna acestora, și dacă prin ordonanța prezidențială s'a socotit ca nul și actul de gaj, și s'a obligat Banca de Credit Român ca să restituie acțiunile vânzătorilor, s'a dat mai mult decât s'a cerut. Că decretul din 21 Decembrie 1916 este o lege excepțională, o lege de război, deci de strictă interpretare și dispozițiunile ei nu pot fi extinse la alte cazuri decât la cele specificate într'ânsa, adică numai la părțile care au contravenit direct iar nu și la drepturile ce ar rezulta pentru terți din aceste contractări. Că astfel fiind conchide la reformarea ordonanței fiindcă s'a acordat reclamanților mai mult decât au cerut ;

2) Că în cazul în care Curtea ar găsi că cererea de anulare deși nu a fost îndreptată în contra Băncii de Credit Român totuși se pot aplica și față de aceasta dispozițiunile decretului din 21 Decembrie 1916, atunci greșit Tribunalul a obligat numai pe Bancă la restituirea acțiunilor fără ca să oblige și pe vânzătorii Gr. G. Cantacuzino și ceilalți ca să plătească Băncii suma de 3.822.153 lei plus dobânzi și comisioane, în care intră atât jumătatea prețului vânzării acțiunilor ce a avansat vânzătorilor, cât și sumele ce a plătit la alte persoane pentru Conte Mikeș, căci conform dispozițiilor art. 4 din menționatul decret nulitatea este de ordine publică și are de efect să repună lucrurile în starea lor de mai înainte și deci trebuia și dânsa să fie rambursată ;

Că Banca de Credit Român deținând în mâinile sale un amanet nu poate fi obligată a se desista dela acest amanet, conform dispozițiilor art. 1394 cod civ. mai înainte de a se fi achitat toate sumele pe care le-a avansat aceluia căruia i-a constituit amanetul, pentru că drepturile sale de creditoare privilegiată sunt valide și continuă a fi și azi în vigoare întrucât nu s'a cerut și nu s'a acordat anularea lor ;

Având în vedere că față de obiecțiunile făcute de apelanta Banca de Credit Român, pentru a se da soluțiune litigiului, trebuie a se cerceta și vedea de Curte, care este natura dispozițiilor prohibitive din decretul-lege No. 3432 din 21 Decembrie 1916 precum și care este sancțiunea acestor dispozițiuni, atât față de părțile care au contravenit cât și față de alte persoane care nu au participat direct la actul prohibit ;

Având în vedere că prin art. 1 din menționatul decret oprindu-se pe teritoriul regatului român orice operațiuni comerciale cu supușii ori casele comerciale sau industriale aparținând Statelor cu care România se găsește sau s'ar găsi în stare de război, făcute în mod direct sau prin persoane interpuse din însuși spiritul și natura acestor dispozițiuni rezultă, că ele sunt eminate de ordine publică, ceea ce de altfel este formal declarat prin art. 3 din acelaș decret în care se spune că, actele încheiate în contra dispozițiilor art. 1 prin efectul declarării războiului, sunt considerate contrarii ordinii publice, iar nulitatea unor asemenea acte, zice art. 4 poate fi cerută de orice parte interesată sau de Ministerul Public ;

Având în vedere că în drept principiile care guvernează materia nulităților din punct de vedere al codului civil rezultă că asemenea nulități sunt opera directă a legiuitorului care ori de câte ori voește să priveze un act de efectele sale juridice, îl declară nul fie

în mod formal arătând aceasta în termeni expresi, fie în mod virtual, făcând ca nulitatea să reiasă din sensul literal al legii și din spiritul ei;

Că în asemenea caz, nulitatea se zice că este deplin drept, ea are loc în mod necesar și imediat în virtutea legii și dacă justiția intervine adesea ori aceasta se întâmplă numai din cauza contestațiunii părților, și atunci justiția are rolul numai de a constata nulitatea, nici de cum a o decreta, iar consecința nulității este că actul nu produce nici un efect, este ca și cum nu ar fi existat, ca și cum părțile nu ar fi făcut nimic;

Că o altă consecință a nulității sau inexistenței actului este și aceea că nulitatea poate să fie invocată numai de părțile care au participat la confecționarea lui, dar și de ori care altă persoană care ar fi prejudiciată și ar avea interes, și odată constată judecătorește față de unele părți, ea are efect *erga omnes*, actul cu toate consecințele lui este nul pentru toată lumea, pentru că nulitatea e fondată pe o considerațiune de interes general și în acest înțeles se zice că nulitatea este deplin drept și absolută;

Având în vedere că din principiile de mai sus precum și din dispozițiunile art. 1, 3 și 4 ale decretului-lege de la 21 Decembrie 1915, care prevede o nulitate absolută a actelor acolo indicate, rezultă că în fapt este nulă, de drept nu numai vânzarea acțiunilor Societății Ceahlăul, făcută de Gr. G. Cantacuzino și tovarășii săi Contelui Mikeș, dar și actul de gaj de care se prevalază Banca de Credit Român, căci actul principal fiind neexistent și actul de gaj care este accesoriul rămâne și el fără cauză și deci nul;

Având în vedere că nu se poate obiecta că petiționarii la prima instanță au cerut numai anularea vânzării dintre dânsi și Contele Mikeș fără a cere și anularea actului de gaj privitor pe Banca de Credit Român, de oare ce pe de o parte în temeiul principiilor enunțate mai sus, nulitatea există deplin drept, fără a mai fi nevoie ca să fie cerută, iar pe de altă parte fiind constatat că s'a cerut nulitatea actului principal de vânzare, rezultă în mod implicit că a fost cerută și nulitatea actului de gaj, care este accesoriul și referitor la care s'au pus concluziuni în instanță;

Având în vedere că fiind constatată inexistența actului de vânzare și de gaj, considerându-se ca și cum nu ar fi fost din momentul confecționării lor, apoi de aci rezultă că persoanele interesate au dreptul să pretindă ca să fie repuse în situațiunea identică anterioară confecționării unor asemenea acte;

Că, dar, cu drept cuvânt Gr. G. Cantacuzino și ceilalți tovarășii ai săi au cerut și tribunalul a admis ca Banca de Credit Român să fie obligată să le restituie acțiunile ce dețineau cu titlu de gaj;

Că de asemăna deși Banca de Credit Român nu a cerut la prima instanță, unde de altfel nici nu a fost citată, ca vânzătorii acțiunilor săi restituie suma din preț ce le a avansat adică 2,238,000 lei și scrisorile comerciale prin care garanța restul din preț, totuși ea formulând pentru prima oară în mod subsidiar în apel, o atare cerere la care vânzătorii au consimțit, Curtea armeană să admită cererea și să dispună reintegrarea Băncii în drepturile sale anterioare, într-o asemenea sumă ar rămâne fără cauză în mâinile vânzătorilor și ar permite acestora, contra unui principiu constant, de a se îmbogăți pe nedrept în dauna Băncii;

Având în vedere că apelanta Banca de Credit Român nu se mărginește să pretindă numai restituirea sumei de mai sus, dar cere ca vânzătorii să fie obligați să plătească și sumele de bani pe care numita Bancă le-a avansat pe baza gajului altor persoane în socoteala Contelui Mikeș;

Având în vedere că o asemenea pretențiune nu poate fi admisă, de oare ce pe de o parte Banca nu are nici un titlu față de vânzătorii pentru aceasta, iar pe de altă parte fiind că prin efectul anulării unui act și socotirea lui ca neexistent, părțile care au participat la dânsul nu pot fi de cât repuse exact în situațiunea lor anterioară fără a li se schimba întru nimic această stare prin sarcini care ar fi de natură să le prejudicieze, rămânând ca numita Bancă să se îndrepteze cu asemenea pretențiuni contra Contelui Mikeș pentru care a făcut plățile;

Având în vedere că Banca de Credit Român a mai cerut ca la suma ce vor fi condamnați vânzătorii săi plătească să fie obligați și la dobânda aferentă și comisionane socotite de la data plăților conform contului corent;

Având în vedere că nici aceste cereri nu pot fi admise, de oare ce în ce privește dobânzile potrivit art. 1088 C. Civ. ele nu sunt datorite de cât de la data cererii de judecată, ceea ce în speță nu a avut loc, ele fiind pretinse pentru prima oară înaintea Curții, iar în ce privește comisionanele nu există nici un raport juridic între dânsa și aceia de la care le pretinde pentru a-i face pe dânsii răspunzători de plata lor;

Că prin urmare față de considerațiunile de drept și de fapt de mai sus, rezultă că obiecțiunile făcute de Banca de Credit Român prin dezvoltarea motivelor sale de apel, devin nefondate, afară de cererea formulată pentru prima oară în apel, de a li se restitui de Gr. G. Cantacuzino și ceilalți vânzătorii suma ce a avansat din preț și scrisorile de garanție vorbite mai sus;

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, admită în parte apelul, obligă pe intimații Gr. G. Cantacuzino și ceilalți să restituie Băncii de Credit Român suma de 2,238,000 lei precum și scrisorile de garanție, menține cele lalte dispozițiuni.

(ss) *Al. Dem. Opreșcu; N. Bădescu-Roșiori; Al. Luca*

O p i n i u n e

Asupra apelului Băncii de Credit Român în contra Ordonanței Prezidențiale cu No. 3746/919 a tribunalului Ilfov secția II comercială, prin care a fost obligată în calitate de deținătoare a 1492 acțiuni ale Societății Ceahlăul cu titlu de creditoare gagistă a Contelui Armin Mikeș să restituie aceste acțiuni D-ilor Gr. G. Cantacuzino, P. Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Măcărescu și Ionel Diaconescu;

Având în vedere că din debaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți se constată că:

Domnii Gr. G. Cantacuzino, P. Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Măcărescu și Ionel Diaconescu vând Contelui Armin Mikeș, supus austro-ungar, la 31 August 1918, atunci când guvernul român abrogase dispozițiunile legii din 21 Decembrie 1916, prin care se interzicea comerțul cu streini, 1492 acțiuni ale Societății Ceahlăul în valoare nominală fie care de 500 lei, pe prețul de 4,476,000 lei, din care 2,238,000 lei plăteabil imediat prin Banca de Credit Român, care primește în gaj aceste acțiuni, iar pentru restul prețului le liberează scrisori semnate de dânsa, prin care preia personal garanția acestei sume, scrisori care se găsesc și astăzi în posesiunea vânzătorilor; în afară de aceste plăți Banca de Credit Român plătește în baza gajului, câștigul de arendă al pădurii Ceahlăul datorit prințului Sturza și efectuează alte părți în numele a diferite persoane cari plăți însumază pe data de 3 Septembrie 1919 suma de 3,322,153 lei. La Ianuarie 1919 promulgându-se Decretul-Lege prin care se repune în vigoare

legea de la 21 Decembrie 1916, lege prin care se interzice ori ce operațiuni cu streinii inamici și căreia îi se dă efectul retroactiv, D-nii Gr. G. Cantacuzino și cei alți cer tribunalului Ilfov secția II comercială, pe baza acestei legi, ca față de Contele Armin Mikeș și de Banca de Credit Român să se declare nulă vânzarea acestor 1492 acțiuni ale Societății Ceahlăul, acțiune ce a fost admisă prin ordonanța prezidențială cu No. 3706/919 și care prin acest apel este dedusă judecării acestei Curți;

Având în vedere că Banca de Credit Român în sprijinirea apelului său, susține în primul rând, că dânsa ca deținătoare gagistă a acestor efecte, fiind un terțiu, iar nu o parte contractantă, dispozițiunile legii din 21 Decembrie 1916 se pot aplica și față de terți, conform dispozițiilor art. 4, care prevede că operațiunile făcute cu streinii sunt nule de drept, prin urmare o nulitate de ordine publică, în baza principiului de la nulități, anularea actului având ca efect să repună lucrurile în starea de înainte, urmând ca D-nii Gr. G. Cantacuzino și cei alți să redevină proprietari pe acțiunile ce au vândut și Banca de Credit Român să primească sumele ce au plătit în contul acestor acțiuni, deci numiți au a fi obligați a plăti aceste sume;

Având în vedere că dispozițiunile legii care interzice ori ce operațiuni cu streinii inamici și declară nule operațiunile făcute, prevăd o nulitate de drept și nulitatea este de ordine publică;

Având în vedere că contractele isbite de o nulitate de drept sunt contracte care s'au realizat în fapt, dar care nu au existența legală, ineficacitatea lor fiind declarată de lege lipsită de ori ce efect juridic, nu pot crea obligațiuni;

Având în vedere că efectul anulării întemeiată pe o nulitate de drept, pronunțată de justiție, care mărghinindu-se numai de a constata inexistența sa juridică, este de a repune lucrurile în același stare ca înainte de formarea contractului anulat, contractul este presupus că nu a existat nici o dată și părțile sunt obligate a și restitui fie care una alteia ceea ce au primit sau perceput în virtutea acestei convențiuni;

Având în vedere că dacă este adevărat că prin efectul anulării acest contract fiind presupus a nu fi existat nici o dată nici un drept asupra lucrului care face obiectul vânzării, prin urmare aceia care au putut creia ceva în profitul terților sunt considerate ca ne-remite, pentru că nimeni nu poate transmite mai multe drepturi decât avea el însuși, aceasta nu exclude ca principiu de la nulități, repunerea lucrurilor în starea lor de mai înainte, întemeiat pe restituție în integrum, să fie aplicat în față de terții deținători de bună credință de mobile corporale sau de creanțe constatate printr'un titlu la purtător, mai ales când aceia au consimțit la înstreinarea în favoarea terților, trebuie să respecte situația noului achizitor, căci cine datorește garanție nu poate evinge (vezi cod. civ. Baudry Lacantinerie, vol. Des Obligations, t. III, par. 1980—1982, pag. 325—326).

Pentru aceste motiv;

Difer în această privință de majoritate și sunt de părere a se admite apelul făcut de Banca de Credit

Român în contra Ordonanței prezidențiale No. 3746/919 a trib. Ilfov secția II comercială;

A se reforma a castă ordonanță și prin consecință, a se obliga intimaii Gr. G. Cantacuzino, P. Rosetti-Bălănescu, Gh. V. Macărescu și Ionel Diaconescu, atunci când îi se va remite de Banca acțiunile provăzute în acțiune, să plătească acestei Societăți suma de 3,502,657 lei cu dobânda de 6% de la efectuarea plăților.

(s) P. Hagiopol

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ARGEȘ SECȚIA I

Audiența dela 3 Ianuarie 1921

Președinția d-lui V. ȘTEFĂNESCU, — Prim-președinte
Societatea Vega cu Compania Financiară Belgiană de Petrol
Sentința comercială No. 1

Ordonanța de refero. — Rolul Prezidentului și al Tribunalului în apel, în materie de refero. — Dacă înaintea instanței de trimetere se mai pot invoca și alte mijloace de apărare, decât cele invocate înaintea instanței de fond?

Dacă în materie de Societăți există calea referoului prevăzută de art. 66 bis pr. civ., față de disp. art. 154, 155 și 165 din codul comercial? — Decretul lege No. 3432 din 21 Dec. 1916 și întinderea aplicațiunii lui.

1. Când paratul aduce în discuțiune obiecțiuni serioase relativ la dreptul reclamantului, judecătorul referoului neputând intra în examinarea obiecțiunilor spre a stabili temeinicia sau nelemeinicia lor, urmează să se mărginească numai la examinarea seriozității obiecțiunilor și în cazul când i se vor părea serioase, să se declare incompetente și să respingă referoul (Garsonnet, Vol. 3, pag. 329).

2. Instanța de trimetere (după casare) fiind o continuare a primei instanțe de fond, rezultă că înaintea instanțelor de trimetere se pot invoca toate mijloacele de apărare ce s'ar fi putut invoca și înaintea primei instanțe de fond, mai ales atunci când mijlocul de apărare este sprijinit pe o nulitate de ordine publică.

3. Intrucât nici un text de lege în materie de societăți comerciale nu exclude formal procedura referoului, ea este aplicabilă și în această materie rațiunea introducerii ei în procedură existând și aci.

4. Decretul-lege No. 3432 din 21 Dec. 1916 prin art. 1, 3 și 4 interzice oricui orice operațiuni comerciale cu supușii or casele comerciale sau industriale aparținând Statelor cu care România ce găsește sau s'ar găsi în stare de război, făcute în mod direct sau prin persoană interpusă în tot timpul duratei războiului. Aceleași texte declară contrarii ordinii publice și prin urmare nule toate actele sau contractele încheiate în contra dispozițiilor sus arătate, nulitatea putând fi invocată de orice parte interesată și chiar din oficiu de Ministerul Public.

S'au ascultat d-nii avocați Al. Dumitrescu, Al. Antonceanu, Em. Otulescu și Em. Antonceanu din partea societății apelante «Vega» iar din partea intimaii, «Compagnie Financiere Belges des Petroles» d-nii avocați I. Marinescu, Paximade și Papiniu.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Societatea Anonimă pentru rafinăriă de petrol «Vega» cu petiția înregistrată la No. 31206 920, contra ordonanței Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov Secția I-a Comercială cu No. 8405 din 28 Iunie 1920.

Având în vedere actele cauzei susținerile și opunerile părților;

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:
Societatea anonimă pentru rafinăriă de petrol «Vega», având 60% (șaiszeci la sută) din capitalul social posedat de un grup de acționari germani, restul de 40% fiind pose-

dat de un grup Francez, a fost pusă sub sechestru în baza legii din 22 Decembrie 1916. Societatea fiind pusă sub sechestru, mandatul tuturor membrilor din consiliul de administrație a încetat, ei fiind cetățeni ai unui stat inamic, afară de mandatul Domnului Budișteanu și Mante cari unul român și altul aliat, au continuat a fi administratori; de asemenea au rămas ca cenzer Domnul Stegher, însă la sediul societății neaflându-se nici unul din aceștia, tribunalul a numit odată cu punerea sub sechestru și pe Domnii Antoniu, Rădulescu și Lazăr ca membrii în consiliu de administrație, iar ca cenzeri pe Alimănișteanu, cu mențiunea expresă că mandatul acestora va dura numai atât timp cât societatea va fi pusă sub sechestru. Antoniu, Rădulescu și Lazăr numiți de Tribunal în consiliu de administrație au cooptat împreună cu Dl. Gamea Administratorul sechestru, la 9 Octombrie 1919 pe Domnii Lefevre Halphion și Alimănișteanu cenzerul numit de tribunal iar în locul acestuia din urmă tot Tribunalul a numit ca cenzer pe Dl. profesor Dănăilă;

În anul 1920 «Societatea Belgiană» Compagnie Financière Belge des Petroles, a cerut Ministerului de Justiție scoaterea societății «Vega» de sub sechestru, dovadă că posedă ea singură cele 60% la suta acțiuni ce aparținuse grupului german. Aceste acțiuni au fost cumpărate de la proprietarii lor germani în Elveția de către «Societatea Elvețiană Cooperatoră Schmelzberg», în luna Octombrie 1918, în timpul când potrivit Decretului Regal cu No. 1627, dat în Iași la 30 Iunie 1918, se desființase legea din 21 Decembrie 1916 care oprime comerțul cu inamicul. Societatea Elvețiană «Schmelzberg» a vândut acțiunile de mai sus în Martie 1919 tot în Elveția unei alte Societăți Elvețiene «Terra» de la cari au fost cumpărate în Februarie 1920 de Societatea «Credit mobilier de Belgique» și aduse ca aport la constituirea Societății «Compagnie Financière Belge des Petroles», care le deține astăzi;

Ridicându-se sechestru prin ordonanța cu No. 5670/920 a Domnului Prim Președinte al Trib. Ilfov, Dl. Budișteanu membru în Consiliul de Administrație, lucrând în numele său personal și ca mandatar al D-lui T. Mantea, ambii singurii rămași din vechiul Consiliu de Administrație la 8 Iunie 1920, ca urmare a disp. art. 15 din Statute, și fără a preiudeca dacă este sau nu necesar, re-cooptează ca membrii în Consiliul de Administrație pe D-nii St. Antoniu, Al. Alimănișteanu, M. Rădulescu, G. Lazăr, I. Helphin și Lefevre Vanquerie, deja cooptați ce erau deja numiți de Tribunal în timpul când Societatea era pusă sub sechestru, și apoi Consiliul de Administrație mai cooptează, spre a se completa numărul de 11 membrii coruși de art. 15 din Statute, pe Domnii Deleanu, Inginer Slăniceanu și Defraigne;

Îndată după cooptările de mai sus, Consiliul de Administrație în ședințe de la 11 Iunie 1920, a decis emiterea a 1250 acțiuni, spre a se putea completa capitalul statutar de lei 5.000.000, completare decisă de Adunarea Generală în luna Septembrie 1907 și lăsată a fi executată la timpul oportun de către Consiliul de Administrație. Consiliul de Administrație nu numai că hotărăște emiterea celor 1250 acțiuni la purtător, dar chiar face și atribuirea lor, liberând titlurile noilor acționar. Față de această decizie a Consiliului de Administrație Societatea reclamantă «Com. financiară Belge des Petroles», prin petiția înregistrată la No. 31905 din 18 Iunie 1920, a cerut D-lui Președinte al Tribunalului Ilfov secția I-a Comercială ca pe cale de ordonanță președințială, conform art. 66 bis procedura civilă, să dispună menținerea stărei de fapt produsă prin darea ordonanței de ridicarea sechestrului și anume: Expulzarea din Administrația Societății «Vega» a consiliului completat la 8 Iunie 1920 ca fiind ilegal constituit, precum și suspendarea deciziei Consiliului de Administrație referitoare la emiterea și atribuirea celor 1250 acțiuni. În contra acestei ordonanțe, făcând apel ambele părți înaintea completului Tribunalului Ilfov secția I-a Comercială, s'a admis apelul Societății «Vega», s'a reformant ordonanța președințială și s'a respins ca nefundat cererea făcută de Societatea «Compagnie Financière Belge des Petroles» prin petiția înregistrată la 31905/920; asemenea s'a respins ca nefondat apelul făcut de «Comp. Financière Belge des Petroles». Făcându-se recurs de către Societatea Belgiană înalta Curte de Casație prin decizia No. 257/920 a respins al doilea motiv de casare relativ la excluderea noului Consiliu de

Ad-ție al Societății, i-a admis motivul relativ la suspendarea efectelor deciziei Consiliului de Administrație din 8 Iunie 1918 și casând sentința Tribunalului Ilfov secția I-a Comercială No. 412/920 a trimis afacerea a se judeca din nou asupra punctului casat de către Tribunalul Prahova de unde apoi prin strămutarea pentru suspiciune legitimă a venit înaintea acestui Tribunal;

Având în vedere că înalta Curte de Casație refuzând motivul de casare relativ la excluderea Consiliului de Administrație, apelul Societății «Comp. Financière Belge des Petroles» ce era făcut pentru a se admite și acest cap de cerere, s'a judecat definitiv și astfel azi numai este de judecat de cât apelul făcut de Societatea pentru rafinăria de petrol «Vega» ce are de scop reformarea ordonanței prezidențiale și respingerea în total a cererii făcute de Societatea Companie Financière Belge des Petroles;

Având în vedere că pentru admiterea apelului și respingerea cererii de referu sau adus în discuțiunea Tribunalului mai multe chestiuni și anume:

1. Înaintea instanței de trimitere se mai pot invoca și alte mijloace de apărare de cât cele invocate înaintea primei instanțe de fond; cu alte cuvinte, care sunt efectele casării?

2. În cazul când ar mai putea invoca și alte mijloace de apărare, în speță s'ar mai putea invoca lipsa de calitate a reclamantei înținate Societatea «Companie Financière Belge des Petroles» întrucât apelanta a declarat prin însăși petițiunea de apel că face rezerve în ce privește realitatea și validitatea transmisiunii acțiunilor inamice către Societatea reclamantă?

3. Incompetența rațională materiei în speță, și anume dacă în materie de Societăți există calea referului prevăzută de art. 66 bis. procedura civilă, față de dispozițiunile art. 154, 155 și 165 din cod, comercial?

4. Rolul prezidentului și al Tribunalului în apel, în materie de referu;

În ce privește primele două chestiuni:

Având în vedere că apelanta Societate «Vega» invocând pentru prima oară înaintea instanței de trimitere (Prahova și apoi Argeș) lipsa de calitate a reclamantei Societatea Comp. Financière Belge des Petroles, reclamanta intimată a obiectat că acest mijloc de apărare nu mai poate fi discutat.

Considerând că efectul casării fiind de a face să se considere dispozițiunea anulată ca neavenită și ca neavând nici o existență legală, rezultă că în urma casării, părților revin deplin drept în stato quo ante iudicium, adică în aceeași stare în care se aflau mai înainte de pronunțarea hotărârii casate și ca consecință pot aduce motive noi în apărare relativ la punctul casat.

Considerând că în speță înalta curte de casație spunând în deciziunea sa că, casează în această privință și dispune trimiterea afacerii a se judeca din nou asupra acestui punct, — nu înțelege cătuși de puțin să spună că acest Tribunal nu avea să se pronunțe de cât asupra chestiunii deduse prin motivul de casare, adică dacă se poate da suspendarea dupe ce acțiunile sau distribuit, ci înțelege să spună că casează sentința Tribunalului Ilfov numai pentru punctul relativ la suspendarea deciziei Consiliului de Administrație iar nu și pentru punctul relativ la excluderea Consiliului de Administrație al Societății; că, cu alte cuvinte, instanța de trimetere va judeca nu numai chestiunea eroarei de fapt ce s'ar fi comis de instanța de fond când a decis că emisiunea acțiunilor e consumată, și că deci numai este locul de suspendare, chestiune ce a făcut singură obiectul motivului de casare, ci și chestiunea invocată în apărare de apelantă relativ la incompetența instanței de fond de a judeca aceste acte ale Consiliului de Administrație, din considerația că asemenea acte n'ar putea fi cenzurate decât de Adunarea Generală;

Considerând că intimatul care a dobândit câștig de cauză la instanța de fond pentru unul din motivele cunoscute, nu poate face recurs pe considerente, căci i s'ar respinge ca fără interes; ori, în acest caz trebuie să i se admită ca în caz de casare, făcută după cererea părții adverse, că poate invoca înaintea instanței de trimitere din nou mijloacele de apărare invocate și respinse la prima instanță de fond;

Considerând că principiul în caz de casare fiind că instanța de trimitere este o continuare a primei instanțe de fond, re-

zultă că înaintea instanțelor de trimitere se pot invoca toate mijloacele de apărare ce s'ar fi putut invoca și înaintea primei instanțe de fond ;

Că, prin urmare, apelanta poate invoca înaintea acestei instanțe atât mijlocul de apărare relativ la incompetența invocată deja înaintea Tribunalului Ilfov și care a fost respins, cât și cel relativ la lipsa de calitate invocată pentru prima oară înaintea instanței de trimitere ;

Considerând că faptul că apelanta a declarat prin petițiunea de apel că face rezerve în ce privește realitatea și validitatea transmisiunii acțiunilor dela inamici către Societatea reclamantă, nu este o piedică ca azi înaintea acestei instanțe apelanta să nu mai poată invoca lipsa de calitate a reclamantei, întrucât este știut că motivele de apel pot fi arătate nu numai prin petițiunea de apel și înaintea termenului de apel dar și mai târziu până ce apelantul nu a fost pus în întârziere de către intimat de a arăta motivele de apel ; ori în speță neexistând o asemenea punere în întârziere, apelanta poate invoca lipsa de calitate a reclamantei, mai cu seamă că acest fine de neprimire privește și ordinea publică și ca atare poate fi invocată chiar din oficiu, într-o măsură nulitatea transmisiunii acțiunilor de către inamici este declarată de ordine publică prin legea din 22 Decembrie 1916 ;

Considerând că astfel fiind, obiecțiunea făcută de Societatea reclamantă «Compania Financiară Belge des Petroles» cum că apelanta Societatea «Vega» numai poate invoca înaintea acestei instanțe lipsa de calitate a reclamantei, este nefondată ;

În ce privește a treia chestiune relativ la incompetența care formează și unul din motivele de apel :

Având în vedere că de către apelanta Societatea «Vega» s'a susținut că reclamanta nu poate avea drept la procedura de referé prevăzută de art. 66 bis procedură civilă, pentru că neexistând acțiune individuală în materie de Societate nu poate exista nici referé (art. 154 comercial), pentru că în materie de Societate ar fi organizat un referé al Tribunalului (art. 155 cod. comercial) și un altul al Președintelui Tribunalului comercial (art. 165 cod. comercial), iar în speță ar fi locul să se aplice dispozițiunile art. 165 cod. comercial, — iar nu art. 66 bis procedură civilă și ca consecință apelul de față ar trebui judecat de Curtea de apel ;

Având în vedere că într-adevăr conform dispozițiilor art. 154 și 155 cod. comercial, nu se pot intenta acțiuni contra unor administratori ai societăților pentru fapte care privesc responsabilitatea lor, decât prin intermediul Adunării Generale exercitat prin cenzorii Societății ; că Asociatul singular nu are dreptul decât de a denunța cenzorilor faptele ce crede că trebuie cenzurate și ei sunt datori să le verifice și dacă le găsesc întemeiate să dea seamă adunării despre dănsule, iar în caz de bănueli fondate că grave neregularități să urmează în îndeplinirea datoriilor administratorilor și cenzorilor Societății, asociații reprezentând o optime din capitalul social pot denunța faptele Tribunalului comercial, care va lua măsuri de cercetarea registrelor și la nevoie ordona convocarea Adunării Generale ;

Având în vedere că legiuitorul comercial reglementând acțiunea socială în materie de Societăți, a avut în vedere buna administrație a societăților și creditul de care trebuie să se bucure ele ; că dacă s'ar fi permis oricărui acționar dreptul de a reclama în justiție contra administratorilor s'ar fi produs târăgăniiri în operațiunile administratorilor prin numeroase intervențiuni ale asociațiilor ; că afară de aceasta, în cazurile prevăzute de art. 154 și 155 cod. comercial, pagubele cauzate de consiliul de administrație privesc în primul rând societatea și numai indirect este lezat asociatul ; în asemenea caz singură societatea este în drept și în măsură să controleze actele administratorilor și a-i trage la răspundere ;

Având în vedere că deși este adevărat că în cele mai multe cazuri actul administratorilor prejudiciază societatea și numai indirect pe asociați, totuși se poate întâmpla ca unele acte ale administratorilor să nu prejudice colectivitatea (societatea) ci numai pe unul din asociați ; că în acest caz nu este nici o rațiune de a nu se permite asociatului sau grupului de asociați lezați să se plângă justiției ;

Având în vedere că în speță, Societatea reclamantă cerând suspendarea unei decizii luate de un consiliu de administrație ce se pretinde a fi ilegal constituit și înlăturarea dela Adunarea Generală a celor 1250 acțiuni emise de acest Consiliu,

cazul nu este cel prevăzut de art. 154 și 155 cod. comercial, care prevăd acțiunea în responsabilitate contra administratorilor legal constituiți ; că Societatea reclamantă putând fi lezată prin deciziunea Consiliului de Administrație relativ la emiterea și atribuirea celor 1250 acțiuni, prin faptul că acești acționari împreună cu grupul francez ce deține 40% din capitalul social ar putea constitui majoritatea în Adunarea Generală, Societatea reclamantă are dreptul a se adresa direct Tribunalului comercial, fără a mai aștepta Adunarea Generală și putându-se adresa Tribunalului poate recurge la cazurile grabnice și la procedura referéului din art. 66 bis proc. civ. ;

Având în vedere că procedura referéului se aplică și în materie comercială și chiar în materia Societăților, într-o măsură nu este oprită și nici contrazisă prin vreun text de lege din procedura comercială ; că deși un asociat ar putea lua calea prevăzută de art. 165 cod. comercial în cazul când deciziunile Adunării Generale și chiar ale Consiliului de Administrație ar fi contrarii actului constitutiv, statutelor sau legii, totuși nimic nu l împiedecă de a lua și calea prevăzută de art. 66 bis procedură civilă, care este mult mai expeditivă decât cea prevăzută de art. 165 din cod. comercial ; într-adevăr Președintele pe cale de referé să se poată pronunța fără să fie nevoit să mai asculte pe administratori și pe cenzori cum cere art. 165 cod. comercial, iar căile de atac în materie de referé sunt mai reduse și cu termene mai scurte ; că în tot cazul, în speță, nemi fiind vorba de suspendarea executării unei decizii ci de suspendarea efectelor unei decizii deja executată, cazul nu mai intră în cele prevăzute de art. 165 cod. comercial ;

Considerând că astfel fiind, motivul de apel relativ la incompetența este nefondat și în acest sens s'a pronunțat și Tribunalul Ilfov și Înalta Curte de Casație în prezentul proces ;

În ce privește ultima chestiune relativă la rolul Președintelui, și al Tribunalului în apel, în materie de referé :

Având în vedere dispozițiunile art. 66 bis procedură civilă ; Având în vedere că din cuprinsul acestui text de lege rezultă că două sunt elementele cerute într-o acțiune de referé și anume: existența unui drept și urgența ;

Având în vedere că deși legiuitorul nostru dela 1900 când a introdus procedura referéului n'a reproduș art. 809 alianțial I pr. fr care are următoarea cuprindere: «les ordonnances sur référés ne font aucun préjudice au principal», totuși este generalmente admis că neprejudicarea fondului în materie de referé, trebuie ținută în seamă și de judecătorul român ;

Considerând că dacă din punctul de vedere al autorității lucrului judecat, măsurile luate pe calea referéului nu prejudică fondul întrucât hotărârile date de această cale sunt vremelnice și au caracter provizoriu, nu tot acelaș lucru se poate spune din punctul de vedere al examinării titlurilor și drepturilor părților ;

Considerând că este exact că pe cale de referé nu se pot examina și stabili definitiv drepturile părților și temeiniciile lor, întrucât pe de o parte s'ar prejudeca fondul în sensul că deciziunea instanței de fond ar fi anticipată, iar pe de altă parte nici scopul legiuitorului n'ar putea fi atins de a se distribui repede Justiția ; afară de aceasta, instanța de referés s'ar transforma într-o instanță ordinară și în acest caz acelaș proces s'ar judeca de două ori fără nici o utilitate.

Considerând însă că dacă judecătorul în referé nu poate examina și stabili definitiv drepturile părților și temeiniciile lor, apoi nici nu poate să se mărginească numai la un examen sumar al actelor și titlurilor reclamantului fără ca să nu fie seamă de obiecțiunile serioase ce i s'ar face de părât relativ la drepturile reclamantului ;

Considerând că dacă s'ar mărgini numai la un examen sumar și superficial al actelor și titlurilor reclamantului fără să țină seamă de obiecțiunile serioase ce i s'ar face de părât ar fi să ia o măsură care în cele mai multe cazuri să fie pe nedrept păgubitoare părâtului și deci în loc de Justiție să facă injustiție ;

Considerând că deciziunile ce se iau în referé putând fi păgubitoare pentru ambele părți, și anume în caz de admiterea referéului poate fi păgubitoare părâtului dacă el ar câștiga procesul de fond, iar în caz de respingerea referéului, reclamantului, dacă acesta ar câștiga procesul de fond, re-

zultă că judecătorul în referé trebuie să fie seamă de aceste rezultate și să nu admită referéul decât atunci când pipăind fondul va avea mai mult sau mai puțin siguranță că dreptatea este de partea reclamantului, iar această siguranță în materie de referé, unde nu se poate intra în fondul procesului, nu o poate avea decât în cazul când dreptul reclamantului ar fi necontestat, complet clar și nepretabil la vreo discuțiune serioasă;

Considerând că odată ce părătul aduce în discuțiune obiecțiuni serioase relativ la dreptul reclamantului, Judecătorul referéului neputând intra în examinarea obiecțiunilor spre a stabili temeinicia sau netemienicia lor, urmează să se mărginească numai la examinarea seriozității obiecțiunilor și în cazul când i se vor părea serioase să se declare incompetențe și să respingă referéul (Garsonnet, volumul VIII, pag. 329 cod. 1904 Merghuac, ordonance sur requetes et referes pagina 235 Nr. 315).

Considerând cum că acesta este rolul judecătorului în materie de referé, mai rezultă și din însăși exemplu dat de autorul legii din 1900 când spre a preciza sfera de aplicațiune art. 66 bis procedura civilă, a luat ca exemplu cazul unei persoane care a fost băgată de bună voie și fără contract în folosința unui imobil pentru un timp determinat și care în urmă refuză de a părăsi imobilul; de unde rezultă spune însăși Înalta Curte de Casație, că atunci când deținătorul invoacă un titlu, chestiunea validității lui nu poate fi rezolvată pe această cale, cu totul excepțională, ci după procedura dreptului comun relativă la materia în discuțiune, iar Tribunalul urmează a se declara în competențe și a respinge referéul (vezi Casația I, decizia No. 363 din 31 Decembrie 1919, Jurisprudența Română No. 9/920, Casație secția I, decizia din 21 Ianuarie, 1920, Dreptul No. 23/1920;

Considerând că judecătorul referéului examinând și apăsând seriozitatea obiecțiunilor făcute de părăt, prin aceasta previne ori ce tentativă din partea părătului de a face incompetențe pe Judecătorul de referé, astfel că nu este justificată tema celor ce susțin că prin prezentarea de către părăt a unui titlu care să contrazică dreptul reclamantului, s'ar înlătura procedura referéului, căci rămâne ca judecătorul în referé să vadă dacă titlul prezentat este serios și poate influența în procesul de fond și numai în acest caz să respingă referéul;

Este adevărat că cu acest sistem procedura referéului s'ar aplica la foarte puține cazuri dar aceasta credem că nu este un motiv ca să înlătore de plano obiecțiunile și titlurile părătului;

Considerând că astfel fiind, urmează să volem care sunt în speță obiecțiunile făcute de societatea părătă «Vega»;

Având în vedere că față de susținerea reclamantei «Societatea Compagnie Financiere Belge des Petroles» cum că acțiunile pe baza cărora cere admiterea referéului, le are cumpărate dela grupul germani D. E. A. în luna Octombrie 1918, s'a obiectat de către apelanta părătă societatea «Vega» că transmisiunea acestor acțiuni este și nulă și simulată; că din această cauză reclamanta nefiind proprietara acțiunilor ce au aparținut grupului german, nu are calitatea de a face prezenta cerere;

Având în vedere că în dovedirea nulității s'a invocat de societatea părătă următoarele:

1. Transmisiunea este nulă în baza articolului 1 și 3 din legea din 22 Decembrie 1916 care oprește pe teritoriul regatului Român orice relațiuni comerciale cu inamicul; că sunt oprite acele convențiuni cari ar trebui cercetate pe teritoriul țării;

Că bunurile inamicilor fiind scoase din comerț prin articolul 5, ele devin indisponibile în mâinile detentorilor și chestiunea locului unde s'a încheiat convențiunea devine fără interes, cum de altfel reese și din articolul 2 al menționatei legi care anulează chiar convențiunile încheiate cu dușmani în altă parte decât în țara lor de origină. De aceea în decizia Ministerială No. 27023 din 3 Decembrie 1918, care reamintește obligația de declarare a legii din 22 Decembrie 1916 spune: bunurile sunt imobilizate din ziua de 15 August 1916 în mâinile lor ca unele ce sunt puse sub sechestrul și susceptibile după cazuri chiar la lichidare forțată, ceea ce însemnează că imobilizarea este independentă de dreptul statului de a provoca lichidarea;

2. Nulitatea de drept a acestor convențiuni reese și din articolul 4 al Decretului lege 3603 din 8 Decembrie 1918, care consideră de nule și de inexistente toate transmisiunile de orice fel în materie de petrol, mine, material lemnos, etc.

3. Nulitatea este de ordine publică și ca consecință actul este nul *ab initio*, iar nulitatea poate fi invocată erga omnes (Curtea Apel secția IV București Decizia 33/919 *Curierul Judiciar* 20/920), și nici nu se poate acoperi nici prin confirmare nici prin prescripție (Planiol No. 6359/19/130).

4. Faptul că societatea a fost scoasă de sub sechestrul n'are nici o importanță, relațiunile comerciale fiind întotdeauna independente de existența unui sechestrul.

5. Prin deciziunile Ministeriale din 5 Mai și 11 Iunie 1919 s'a dispus stampilarea acțiunilor, ca consecință a gajului economic și nu s'ar prescrie decât stampilarea acțiunilor ce au fost continuu în posesiunea românilor dela 14 August 1916, iar o stampilare făcută în alte condițiuni nu produce niciun efect, nici chiar față de Stat; stampilarea acțiunilor societății reclamante fiind făcute cu călcarea dispozițiunilor prevăzute de menționatele deciziuni, nu poate produce niciun efect. De altfel Statul prin organul Ministrului de Externe Tache Ionescu a declarat în mod special, pentru societățile «Vega», «Concordia» și «Creditul Petrolifer» că consideră transmisiunile ca nule (vezi adresa către ministrul Justiției. *)

6. Chiar după încheierea păcei, toate legile care interzic operațiunile comerciale cu inamicul au rămas încă în vigoare conform tratatului de pace cu Germania (secția 4 anexa articolul 9).

Articolul 297 al. b. din tratat trebuia înțeles în sensul că toate bunurile cari erau la 14 August 1916, proprietatea dușmanilor sunt considerate în drept a nu fi eșit nici un moment din patrimoniul lor.

7. Decretul lege No. 1627 din 30 Iunie 1918 care ridică interdicțiunea de a contracta cu inamicul, și sub imperiul căruia grupul german a înstrăinat acțiunile sale către cooperativa Schmelzberg, fiind dictat de puterea ocupantă și nefiind decât o măsură luată în executarea articolului 13, capitolul 4 din tratatul din 7 Mai 1918, tratat ce n'a fost ratificat, are a fi considerat ca neavenit și prin urmare legea din 22 Decembrie 1916, n'a încetat un singur moment de a și produce efectele cum de altfel o spune decretul lege 3927 din 31 Dec. 1918, care a repus-o în vigoare cu efect retroactiv;

8. Față de cele mai sus expuse, prima transmisiune făcută în luna Octombrie 1918, către cooperativa Schmelzberg fiind isbită de o nulitate de ordine publică, toate celelalte înstrăinări succesive sunt tot nule, ca fiind făcute de un non domino. În acest sens s'a pronunțat și contenciosul Ministrului de Industrie și Comerț în consultația dată Ministrului; **)

În ce privește simulațiunea, Societatea părătă a indicat următoarele prezumțiuni:

1. Nu s'a prezentat de către societatea reclamantă nici un act din care să rezulte transmisiunea acțiunilor dela societatea D. E. A. către cooperativa Schmelzberg, nu s'a prezentat decât o copie dintr'un registru comercial al scrisoarei sub semnătură privată semnată de Karl Wehrly Thielen în numele cooperativei Schmelzberg, la 27 Octombrie 1918, nu însă și scrisoarea prin care soc. D. E. A. ar fi confirmat această vânzare; apoi este de observat că scrisoarea se referă la o convorbire verbală, ori este inadmisibil ca o operațiune de asemenea importanță să se fi încheiat în mod verbal, iar coop. Schmelzberg care număra suma de 17.000000 franci și care cumpără o avere de importanță acelei arătate în scrisoarea indicată să nu aibă nici un act doveditor al acestei cumpărări;

2. Scrisoarea mai spune că cumpărarea s'a făcut în numele unui consorțiu fără a se arăta cine este acel consorțiu.

3. Nu se poate crede că o societate cooperativă al căru scop este ajutorul mutual să facă operațiuni de natura celorlora ce se pretinde că s'a făcut cu cumpărarea acțiunilor dela societatea D. E. A.

4. Nu se prezenta nici un act care să dovedească că cooperativa Schmelzberg a vândut acțiunile societății Tera, s'a prezentat numai un certificat semnat de invecinabilul d-l Karly Thielen prin care acesta răspunde către societatea

*) A se vedea tot în acest număr la pag. din față.

**) A se vedea tot în acest număr la pag. a doua.

Creditului Mobilier din Belgia la o întrebare ce i-a fost făcută de Societatea Terra că intradevăz a cumpărat aceste acțiuni în Martie 1919;

5. S'a pretins că vânzarea s'a făcut de cooperativa Schmelzberg, s'a uitat însă că cooperativa Schmelzberg pretinde că a cumpărat în numele unui consorțiu, că deci consorțiul trebuia să fie acel care vindea, iar nu Schmelzberg, care în cel mai bun caz putea vinde ca mandatar al consorțiului iar nu personal;

6. Reclamanta ca să dovedească că Terra exista la data când se pretinde că s'a făcut cumpărarea, a prezentat un extras din jurnalul biroului registrelor comerciale din Glarus cu data de 26 Mai 1919, prin care se pretinde că Societatea Terra s'ar fi înființat la 11 Martie 1919, dar în dosarul sequestrului s'a găsit un certificat cu data de 5 Ianuarie 1920 al registratarului comercial din Zurich, din care se constată că Societatea Terra a luat în realitate ființă la 18 Decembrie 1919;

7. De observat că atât Societatea reclamantă cât și Terra n'au existat în momentul cumpărării; ele au fost constituite special în vederea achiziționării acestor acțiuni;

8. Acțiunile au fost vândute la 27 Octombrie 1918, dar la adunarea generală dela 30 Octombrie 1918 au luat parte tot germani, iar nu Elvețieni, cum ar fi fost natural, dacă ar fi fost cumpărători reali; mai mult, la această adunare germanii n'au votat numai cu acțiunile lor, dar și cu acțiunile franceze pe care le confiscase în Belgia dela Comptoir National de Scomte din Bruxelles.

9. Din acțiunile vândute Societatea D. E. A. nu avea în posesiunea sa decât 20313 acțiuni întrucât restul de 249 acțiuni erau depuse la Banca Generală, ca garanție a membrilor din Consiliu de Administrație. Deși să pretinde că aceste acțiuni au fost vândute încă dela 27 Octombrie 1918 totuși Cooperativa Schmelzberg nu avizează Banca Generală decât la 4 Septembrie 1920, iar Societatea D. E. A. la 1 Septembrie 1920;

Considerând că tribunalul apreciind găsește că toate aceste obligațiuni făcute de apelanta părătă relativ la transmisiunea acțiunilor grupului German D. E. A. către societatea reclamantă, prezintă destulă seriozitate și că prin urmare nu sunt făcute în scop de a se evita jurisducțiunea refererului și cum temeinicia acestor obligațiuni nu poate fi cercetată pe această cale, urmează ca cererea de referă să fie respinsă, dreptul societății reclamante nefiind clar și necontestat;

Considerând de altfel că într'un singur caz s'ar mai fi putut trece peste obiecțiunile părătului, și s'ar fi putut admite referul și anume în cazul când deciziunea Consiliului de administrație a cărei suspendare se cere, nu s'ar fi executat prin emiterea acelor 1290 acțiuni la purtător și liberarea titlurilor lor; ori cum s'au emis deja acțiunile, posesorii acestor acțiuni au câștigat drepturi în societate și deci dacă ar fi să se admită excluderea lor chiar temporală din Societate pe calea refererului ar fi să fie ei lezați în drepturile lor de acționari în cazul când instanța de fond ar găsi că emiterea acțiunilor a fost făcută în mod legal și deci valabil.

Considerând că după cum nu s'a putut pe calea referului să se excludă din administrația Societății actualului Consiliului de Administrație întrucât, după cum spune, însăși Înalta Curte de Casație prin deciziunea No. 257/920 dată în procesul de față, s'ar fi soluționat în mod definitiv chestiunea legalității constituirii Consiliului de administrație și s'ar fi anticipat astfel asupra soluțiunii ce tribunalul de comerț este chemat a da acțiunii principale intentate de societatea reclamantă, tot asemenea credem că nu se poate să se admită nici excluderea din Administrația Societății a persoanelor celor 1250 acțiuni, fapt la care în definitiv ar duce admiterea cererii Societății reclamante;

Considerând că dacă ar fi să se admită cererea de referă astfel cum este formulată s'ar ajunge la o situație foarte curioasă, s'ar exclude din conducerea și administrația Societății posesorii celor 1250 acțiuni cărora nu li se poate imputa nimic și s'ar menține în administrație, care sunt niște usurpatori după cum îi numește societatea reclamantă, cari s'ar fi introdus în Societate în mod fraudulos;

Considerând că astfel fiind, apelul de față urmează a fi admis și infirmându-se ordonanța prezidențială să se respingă cererea de referă.

Având în vedere și cererea de cheltuieli de judecată pe care apreciind le fixează la suma de lei 2000 (două mii). Pentru aceste motive redactate de d-lu Prin Președinte V. Ștefănescu, Tribunalul, admite apelul făcut etc.

(ss) V. Ștefănescu, C. M. Trandafirescu, A. Iliescu

NOTA. — A se vedea, în ce privește aplicațiunea refererului (art. 66 bis pr. civilă) sentința bine motivată a Trib. Prahova s. III, No. 212/919, dată sub președinția d-lui Prim-președinte Hariton și publicată în *Curierul Judiciar* din 1919 No. 13, pag. 128—129. (N. R.)

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA I

Audiența dela 8 Iulie 1920

Președinția d-lui N. D. HARITON, Prim-Președinte
V. I. Funnel și I. Bedițeanu și alții cu Soc. Româno Americană
Sentința civilă No. 317

Contestație la executarea unei hotărâri de consolidare.

Caracterul juridic al fraudelor și condițiunile în care poate fi invocată excepțiunea lucrului judecat în această materie.

Dacă pentru existența fraudei sunt necesare manopere dolosive sau sunt suficiente fapte prejudiciabile (Fraus non in consilio, sed in eventu).

Caracterele probei fraudei.

Tribunalul,

Asupra contestațiunei făcute de Wiliam I. Funnel și Ion Bedițeanu ambii din București și Maria Cârstea Gh. Niță cu soțul său Cârstea Gh. Niță și Ileana Marin Toma cu soțul Marin Toma, toți din Moroni, în calitate de concedenți ai lui Funnel și Bedițeanu, prin petițiunea înreg. la No. 27548 din 25 August 1919 în contra executării hotărârii din consolidare No. 33/905 a comisiei de consolidare din Județul Prahova punctele 5 și 11 din dispozitiv;

Având în vedere debaterile urmate actele din dosar cum și concluziunile scrise depuse de părți;

Având în vedere că prin această contestațiune se pretinde de contestatori în ce privește punctul 5 din dispozitiv că Soc. Româno Americană a înglobat prin executare o suprafață mai mare (5380 m. p.) de cât avea în actul de concesiune (3864 m. p.) și că diferența deținându-se prin fraudă ne având titlu de cât pentru 3864 m. p. cere anularea hotărârii pentru această diferență, iar în ce privește dispozitivul 11 se pretinde de contestatori că societatea intimată Româno-Americană nu are act de la adevărații proprietari și neavând titlu cere de asemenea anularea hotărârii;

Având în vedere că de către intimata Societatea Româno-Americană s'au ridicat mai întâi incidentele relative la inadmisibilitatea și tardivitatea contestațiunei de față, care însă s'au respins prin procesele verbale No. 7777 din 9 Octombrie 1919 și 2448 din 30 Martie 1920, iar asupra excepțiunei autorității lucrului judecat, ridicată de asemenea de Societatea Româno-Americană, s'a ivit divergență de păreri între judecători, care au format instanța de judecată, unul fiind de părere a se respinge excepțiunea ridicată și a se admite contestatorilor proba cu martori pentru a dovedi faptele de fraudă alegate iar celălalt a se admite excepțiunea constatându-se autoritatea lucrului judecat și în consecință a se respinge contestațiunea ca nefondată;

Având în vedere că în fapt se constată că în 1905

Societatea Româno-Americană a cerut consolidarea a două terenuri din Moreni ce avea în concesiune de la Alexandru și Dumitru I. Florescu și Stanciu I. Florea, unul în suprafață de 5380 m. p. pe care l-a consolidat prin hotărârea 33 din 23 Mai 1905, dispozitiv 5, având ca vecini pe Stanca I. Antonescu ca tutoare legală, Stan Dinu Pârghie, Gh. Stan D. Prighiea, Ministerul Domeniilor și Primăria comunei Moreni și altul în suprafață de 6554 m. p. având ca vecini pe Petre Ilie Săceanu, Ministerul Domeniilor și Primăria comunei Moreni pe care la consolidat prin aceeași hotărâre la dispozitiv 11;

La 5 Februarie 1907 se executase hotărârea și la 23 Iunie 1907 se încheie ultimul act de executare. La 15 Aprilie 1915 Wiliam I. Funell, Voica Stoica Stratina Văduva și fiica ei Ilinca Marin Tonea cu soțul Marin Tonea fac contestație contra executărei hotărârei de consolidare No. 33/905, dispozitivul 11, pentru motivul că Societatea Româno-Americană nu a citat la consolidare pe Voica St. Stratina Văduva ca proprietară fonciară și că prin fraudă a obținut consolidarea, de oare ce frații frații Florescu concedenți din actul 788/900 nu a avut nici odată posesiunea terenului consolidat, comisiunea de consolidare din Județul Prahova, respinge contestațiunea ca ne susținută prin hotărârea No. 72 din 15 Mai 1915, iar Curtea de Apel din București s. I prin deciziunea No. 228 din 30 Octombrie 1915 respinge apelul ca nefondat, stabilind că lipsa titlului de concesiune nu se mai poate pune în discuțiune din moment ce o concesiune a fost consolidată și executată în mod definitiv, și că fraudă trasă din fictivitatea terenului este nedovedită, întru cât terenurile există în realitate, iar faptul că el n'a fost posedat de cel care l-a concesionat, nu poate constitui o fraudă;

Tot la 15 Aprilie 1915 Wiliam I. Funell, Maria Cârstea G. Niță, cu soțul Cârstea G. Niță fac contestație contra executărei aceleiași hotărâri dispozitivul 5, pentru motivul că societatea intimată Româno-Americană a înglobat la consolidare o suprafață mai mare (5380 m. p.) de cât avea în concesiune și că numită prin fraudă a consolidat peste titlul său, comisiunea de consolidare respinge contestațiunea ca ne susținută prin hotărârea No. 73 din 15 Mai 1915 iar Curtea de Apel din București secția II, prin deciziunea No. 29 din 10 Februarie 1916, respinge apelul ca ne fondat stabilind că în susținerea motivului de fraudă prin care pretind apelanții că intimata a înglobat diferența de teren, aceștia s'au mărginit la simpla afirmațiune și nu a produs nici o dovadă, așa că susținerea lor se confundă mai mult cu critica ce au vroit a face sistemului legii de consolidare;

Având în vedere că prin contestația de astăzi se susțin aceleași motive de fraudă care sau invocat și cu ocaziunea contestațiunii făcute la 15 Aprilie 1915, dându-li-se dezvoltare mai mare pentru a se părea că se invoacă noi cauze de fraudă, cari însă în realitate se reduc la aceleași motive susținute cu ocazia judecării primelor contestațiuni, adică fictivitatea terenului și lipsa de titlu;

Că în asemenea condițiuni, existând identitate de obiect de cauză, și de părți, cu drept cuvânt intimata se prevalează de autoritatea lucrului judecat, căci a admite că se mai poate astăzi invoca noi fapte pentru a dovedi fraudă, adică manoperile dolosive întreprinse de intimată pentru a ajunge la consolidarea unor terenuri, pentru care nu a avut actele de la ade-văratul proprietar, ar însemna a nu se mai deschide nici odată un proces, putându-se în totdeauna invoca noi fapte care fie prin neglijență, fie prin necunoștință nu sau invocat cu ocazia primei judecări și cu modul

acesta s'ar nesocoti cu totul principiile autorității lucrului judecat;

Că astfel fiind urmează a se admite incidentul ridicat de Soc. Româno-Americană.

Pentru aceste motive, redactate de D-I Prim-Președinte N. D. Hariton, Trib. în majoritate admite incidentul ridicat de intimata Soc. Româno-Americană și respinge contestația făcută de Wiliam I. Funell, etc.

(ss) N. D. Hariton; G. Venert

Opiniune

Având în vedere că faptele procesului sunt astfel după cum sunt relatate în jurnalele acestui Tribunal cu No. 7777 din 9 Octombrie 1919 și 2448 din 30 Martie 1920, precum și în sentința majorității și din care în rezumat rezultă că obiectul contestațiunii în discuțiune, inoz. la No. 27548 din 25 August 1919, consistă în cererea contestatorilor Maria Cârste G. Niță și Ilinca Marin Toma, cu autorizațiunile soților lor, în calitate de proprietare concedente, de o parte, și W. Funell și I. Bedițeanu, în calitate de concesionari, de altă parte, de a se anula executarea hotărârei de consolidare cu No. 33/905, a Comisiunii respective din jud. Prahova, efectuată de Portărelul Tribunalului Prahova la 5 Febr. 1907, privitor la punctele 5 și 11 din dispozitivul hotărârei pe motiv că, printrânsa, ea și prin hotărârea de consolidare care-i servește drept titlu, Societatea intimată Româno-Americană a înglobat prin fraudă terenuri neprevăzute în actul sau inițial de concesiune (aut. la No. 788/900) și care nu a fost nici odată în stăpânirea concedenților săi, căutând cu acest chip să răpească pe nedrept și în mod abuziv, din folosința legitimă a contestatorilor, terenuri a căror proprietate și posesiune a aparținut acestora în totdeauna, în conformitate cu chiar rolurile fonciare respective, în care se văd trecuți;

Că în special în ce privește terenul dela punctul 5, având suprafața de 5380 m. p. cu concedenții și vecinătățile arătate în sentința majorității, contestatorii pretind că, numai prin fraudă, intimata își apropie prin executare porțiunea de teren ce trece peste suprafața de 3864 m. p., singură cuprinsă în titlul său inițial de concesiune, restul fiind proprietatea contestatorilor, și posedată în totdeauna de dânsii, în conformitatea rolurilor sus arătate; că deasemenea, în privința parcelei dela punctul 11 din dispozitiv, tot cu concedenții și vecinătățile prevăzute în sentința majorității, contestatorii susțin că, iarăși prin fraudă, Societatea intimată caută să-și apropie prin executare întreagă această porțiune de teren din care nici o bucată măcar nu este cuprinsă în titlul său inițial de concesiune, toată aparținând contestatorilor, care au posedat o întotdeauna, în conformitatea acelorași roluri;

Că pentru ambele aceste porțiuni de teren, contestatorii susțin că fraudă intimata se stabilește din faptele arătate de dânsii în concluziunile scrise ce au depus la dosar, a căror expunere rezumativă se va arăta mai jos, și din cauza căror fapte nelegale și imputabile intimatai, numiți arată că încearcă un prejudiciu evident, de oarece li se răpește pe nedrept folosința terenurilor, din punct de vedere al exploatărei petrolifere;

Că de oarece, susțin în fine contestatorii, față de aceste fapte, constituind fraudă intimatai, dânsii sunt terțe persoane, care nu au putut lua cunoștință de ele, decât cu ocaziunea executărei îndeplinite în mod fictiv, nelegal și fraudulos, constatarea lor în sarcina intimatai ar face în mod cert, neopozabilă față de dânsii executarea menținută, și ca o consecință hotărârea de consolidare care îi servește drept titlu, și care ar fi fost de asemenea prin fraudă obținută, fără ca contesta-

torii să fi putut lua cunoștință de ea, de cât tot cu ocaziunea executărei, au conchis deci la admiterea probei cu martori pentru stabilirea acestor fapte;

Având în vedere că, astfel fiind formulată cererea contestatorilor, concluziunea la care ajung dâșii în drept este neîndoioasă, de oare ce este destul de evident că numiții sânt niște terții, care pretind a fi dăunați, printr'o serie de acte frauduloase săvârșite între alte persoane, numai în scopul prejudicierei lor, și a căror fictivitate voesc să o stabilească acum înaintea justiției, spre a înlătura un atare prejudiciu;

Având în vedere că este constant în drept că, pentru un asemenea tert, care se pretinde victima unei fraude săvârșite în contra și fără participarea sa, proba cu martori este totdeauna admisibilă, pentru dovedirea unui asemenea fapt, în temeiul imposibilității în care se găsea, de a-și procura o dovadă serisă, astfel după cum arată expres art. 1198 c. civ. (Il est, en effet, évident, que celui qui n'a connu la fraude, que par le préjudice qu'il en éprouve, a été l'impossibilité de s'en procurer une preuve écrite, et se plasse conséquemment dans l'exception consacrée par l'article 1348 (1198 r) Bédarride, Tome 2, No. 728 p. 277 ed. 4; Du dol et de la fraude);

Având în vedere că, în contra acestei cereri a contestatorilor, reprezentanții societății intimate, — după ce au ridicat incidentele de inadmisibilitate în principiu și de tardivitatea contestațiunii în discuțiune, care au fost respinse de Tribunal prin Jurnalul cu No. 2448 din 30 Martie 1920, au opus, pe de o parte, finele de ne primirea contestațiunii, privitor la autoritatea lucrului judecat, trasă din deciziunile Curții de Apel București, secția II, No. 29/916 și secția I No. 228/915, date asupra unor contestațiuni anterioare făcute de contestatori în contra aceleiași executări, iar pe de altă parte, ne concludența faptelor arătate de dâșii, care nu ar constitui manopere frauduloase în sensul cerut de lege, pentru a justifica fraudă invocată;

În ce privește autoritatea lucrului judecat.

Având în vedere că în fapt se constată, după cum se arată și în sentința majorității, că, la 15 Aprilie 1915, — aceiași contestatori de astăzi, făcând câte o contestație separată, în contra aceleiași executări a hotărârei cu No. 33/905, pentru fiecare din parcelele de teren în discuțiune: una cu petiția înreg. la No. 14779 din 1915, pentru parcela dela punctul 5 al dispozitivului hotărârei, și alta cu petiția înreg. la No. 14778/915, pentru parcelele dela punctul 11, întemeiate ambele, pe deoparte, pe viciile de formă săvârșite de intimată cu ocaziunea consolidării acestor terenuri, iar pe de altă parte pe motiv de fraudă săvârșită de numita cu aceiași ocaziune, (adică la consolidare) — Curtea de Apel din București s. II, prin deciziunea cu No. 29/916 menționată, a respins contestațiunea privitoare la parcela No. 5, în prim loc ca inadmisibilă în principiu; față cu disp. art. 7 din vechea lege de consolidare, care ar împiedica, zice Curtea, orice fel de contestațiune la executărea unei hotărâri de consolidare, iar în al doilea rând, și ca o consecință a acestui principiu, a respins toate motivele contestatorilor întemeiate pe viciile de formă și fraudă petrecută cu ocaziunea hotărârei de consolidare, cum și dovada cerută de contestatori pentru stabilirea lor, fără a intra de loc în analiza modului cum a fost făcută executărea hotărârei, și aceasta pentru considerațiunea, că hotărârea de consolidare fiind rămasă definitivă, în modul arătat de Curte mai sus, (adică conform art. 7), nu s'ar mai putea, în nici un caz și pe nici-o cale, pune în discuțiune, chestiuni privitoare la modul de pertractare al hotărârei de consolidare; în ce privește parcela II, dela punctul 11,

Curtea de Apel s. I, prin deciziunea cu No. 228/915, a respins asemenea contestațiunea sus menționată, în primul rând ca tardivă, considerând hotărârea de consolidare ca executată, iar în al doilea rând, revenind asupra primelor considerente, o respinge ca inadmisibilă în principiu, față tot cu dispozițiunea art. 7 sus menționat, și în ce privește motivele de contestație întemeiate pe lipsa de titlu, fictivitate și fraudă, petrecute la consolidare, Curtea le înlătură asemenea ca ne concludente, întrucât atari chestiuni nu mai pot fi discutate, după ce hotărârea de consolidare a rămas definitivă și s'a executat în modul prevăzut de art. 7, (adică fără posibilitate contestațiunii);

Având în vedere că, după cum se poate lesne vedea, din expunerea aci făcută, ambele deciziuni menționate, — făcând parte din seria jurisprudenței arătate în jurnalul acestui Tribunal cu No. 2448/920, care socoate că, la executărea unei hotărâri de consolidare, sub imperiul legii dela 1904, nu există în nici un caz, pentru terți, dreptul la contestațiune — nu fac altceva, decât să consacre prin considerentele lor acest principiu, ca indiscutabil sub legea menționată, în vigoare în momentul executărei, și — fără să se ocupe de operațiunea executărei în sine, în contra căreia erau îndreptate contestațiunile, și care, după principii pus, nu ar fi având nici o importanță în determinarea caracterului de opozibilitate, erga omnes, al hotărârei de consolidare, — înlătură de plano, pe considerațiunea sus arătată, contestațiunile menționate, iar când este vorba de fraudă și de celelalte viciile de formă, arătate de contestatori ca afectând hotărârea de consolidare, Curtea le înlătură de asemenea, ca o urmare necesară, socotindule neconcludente, cu ocaziunea unei executări, în principiu ne-supusă la contestație;

Considerând că această jurisprudență, — susținută cu multă convingere și înaintea Tribunalului în ședințele dela 9 Octombrie 1919, 10, 22 și 23 Martie 1920, de către reprezentanții societății intimate, — (care au pretins că chiar sub imperiul actualei legi dela 1913, dreptul de contestațiune la executărea unei hotărâri de consolidare nu ar fi admisibil, decât în singurul caz, a două hotărâri de consolidare date asupra aceluiaș teren, deși textele art. 42, 43 și 44, ca și expunerea de motive a noiei legi, nu fac această restricțiune, și despre care jurisprudența, d-l N. G. Marinescu, cunoscutul comentator al legii respective, în importanta sa lucrare, Vol. 2 la titlu «priviri asupra noiei legi (1913)» pag. 6 la fine, spune textual: «am socotit în totdeauna această jurisprudență, care de altfel se sprijinea pe vechiul art. 7, ca extrem de periculoasă» iar la pag. 6 următoare, în aceeași ordine de idei, arată că: «interesele generale nu trebuie sacrificate, principiilor care au guvernat la întocmirea legii dela 1904») nu a putut fi împărțită de Tribunal în acest proces, ca una care, în chiar vederile comentatorului citat, depășește limita spiritului de avantajare a concesionarilor de petrol, de care a fost animat legiutorul dela 1904, făcând opozabilă «erga omnes» nu hotărârea definitivă executată astfel după cum rezultă clar din combinarea art. 7, al. penultim, cu art. 8 din vechea lege, dar hotărârea de consolidare prin sine singură, fără necesitatea executărei, (care devine evident fără rost, odată ce nu poate fi nici odată contestată), și aceasta, cu violarea flagrantă a dispozițiunii ultimilor aliniate ale art. 3 din aceeași lege, care arată expres o serie de persoane, printre care și proprietarul trecut în rolul fonciar, căroră hotărârea de consolidare, dată fără citirea lor, nu le este nici decum opozabilă; de aceea Tribunalul, în temeiul considerațiunilor desvoltate pe larg în jurnalul cu No. 2448/920, mai sus menționat, a respins incidentele res-

pective ridicate de reprezentanții intimatei, privitoare la inadmisibilitatea și tardivitatea contestațiunii în discuțiune, pe care a recunoscut-o ca atare admisibilă în principiu;

Că dar, — chiar ca o simplă urmare a soluțiunii dată de Tribunal acestor incidente, — contestatorii nu mai pot fi împedicați astăzi, în baza hotărârilor anterioare contrarii, date de Curte asupra aceluiași chestiuni de principiu, ca să facă dovada faptelor cu care voese să stabilească, că dănașii sânt într'adevăr terții, în sensul celor recunoșcuți formal de art. 3 din vechea lege, pentru a putea invoca, pe această cale, neopozibilitatea actelor contestate;

Considerând însă, că prin contestațiunea în discuțiune, — astfel după cum a fost desvoltată în instanță și cum s'a arătat în expunerea obiectului ei, de la începutul acestei opiniuni, — contestatorii merg mai departe, și — spre deosebire de contestațiunile anterioare, în care au invocat numai fraudă săvârșită de intimată la pertractarea hotărârei de consolidare, (cea ce a determinat de sigur și considerentele Curții, care afirmă că chestiunile privitoare la fondul hotărârei de consolidare nu se mai pot pune în discuțiune cu ocaziunea executării), — atacă acuma, tocmai în vederea acestor considerente, ca frauduloasă, însăși executarea contestată și cer, pe acest motiv, anularea ei, adăugând numai, pentru întărirea și multiplicarea dovezilor având de scop stabilirea și evidențierea neîndoioasă a acestei din urmă fraude, pe lângă faptele noi desvoltate pe larg în concluziunile lor scrise, și faptele anterioare de la consolidare, a căror dovedire le-a fost refuzată atunci de Curte, și a căror concludență se va examina de Tribunal mai jos, pentru toate împreună, cu ocaziunea celui de al doilea mijloc de apărare al intimatei;

Considerând că după cum se poate lesne vedea, din rezumarea făcută mai sus, deciziunilor opuse de intimată, nu a examinat Curtea, cu acea ocaziune, nu a examinat executarea contestată, din punct de vedere al fraudei pentru care este azi atacată, dar ceva mai mult considerând executarea ca inatacabilă în principiu, iar faptele propuse de contestatori, ca privind numai pertractarea hotărârei de consolidare, nu și executarea ei, le-a înlăturat pe acest motiv, stabilind că hotărârea menționată este, prin această împrejurare, rămasă definitivă, deci opozabilă „erga omnes”, și ca atare și pentru contestatori;

Că dacă, prin unele din considerentele lor, deciziunile menționate par a cerceta a parte fraudă invocată de contestatori, nu este mai puțin adevărat că, din ansamblul acestor considerente, rezultă în mod evident că numai cu privire la faptele petrecute în timpul hotărârei de consolidare, o examinează, și ca o consecință a principiului sus arătat, le găsește nefondate; de aceea una din deciziuni (No. 29/916) le consideră în mod formal simple critici aduse de contestatori sistemului legii de consolidare, asifel cum el este privit de Curte, referitor la principiul menționat mai sus;

Că în asemenea împrejurări, nu se poate admite, cum pretind reprezentanții intimatei, că obiectul și cauza procesului de atunci ar fi identice cu cea ce se discută astăzi, de oarece una este fraudă săvârșită de intimată la consolidarea concesiunii și care s'a respins atunci la Curte, din cauza executării hotărârei, care s'a socotit definitivă, și alta este fraudă săvârșită la executarea însăși, dedusă astăzi în judecata Tribunalului, și care pune în discuțiune, în chiar vederile Curței, tocmai actul care se consideră atunci pârghia neclintită, în baza căreia să se dea câștig de cauză societății intimate;

Că această soluțiune este nu numai juridică, — dată

fiind caracterizarea în drept a actului fraudulos, tinzând a vătămă pe un terțiu (cum este cazul în discuțiune), care consistă într'un simplu fapt de natură a aduce prejudiciu (și a cărei precizare din acest punct de vedere se va face mai jos, cu privire la cel de al doilea mijloc de apărare al intimatei), așa că faptul propus astăzi (frauda la executare), fiind nou, nu poate fi înlăturat prin judecata urmată anterior, privitor la alte fapte (frauda la consolidare), — dar este și echitabilă, de oarece este imposibil de conceput cum, într'o astfel de situațiune, — în care o prezumțiune gravă de fraudă, ca aceea a lipsei ori căruia titlu de concesiune, izbește chiar în temelia sa consolidarea intimatei, — să fie în mod absolut împedecat acest terț, indicat anume de art. 3 din vechea lege de consolidare, de a înfățișa înaintea Justiției dovezile prin care dânsul pretinde să stabilească un atare fapt prejudiciabil, și despre a cărui pertractare nu a putut avea nici o cunoștință, până în acel moment.

Că a închide unui asemenea terț, pe considerațiuni principiale aprioristice ori ce posibilitate de discuțiune, asupra unui atare act, la care el nu a participat, și despre care pretinde că-i încălcă fraudulos drepturi legitime, ar fi să se consfințească în drept, nu ceea ce a fost în vederea legiuitorului de la 1904, dar pur și simplu confiscarea proprietății, în favoarea concesiionarului de petrol, nici el în toate cazurile de bună credință, și în defavoarea mai ales a celor mulți, cu totul inapți și ne pregătiți, spre a-și apăra singuri avutul lor;

Că așa fiind, mijlocul de apărare al intimatei, privitor la autoritatea lucrului judecat este ne fondat și urmează a fi înlăturat;

În ce privește al doilea mijloc de apărare al intimatei, privitor la ne concludența faptelor de fraudă invocate de contestatori:

Având în vedere că, pentru a stabili fraudă alegată, contestatorii au cerut să dovedească cu martori 15 puncte de fapt arătate în concluziunile scrise ce au depus la dosar și care se pot rezuma în următoarele:

1) Că terenurile în litigiu, care nu sunt de loc cuprinse în titlul original de concesiune al intimatei, au fost posedate în tot deauna și se posedă și astăzi de către contestatori și autorii lor, care sunt trecuți în rolurile respective, ca proprietari foncieri ai locurilor;

2) Că această posesiune, care formează singura justificare legală a consolidării unei concesiuni petrolifere, nu a aparținut nici odată și sub nici o formă condeșilor intimatei, sau autorilor lor;

3) Că terenurile, cu vecinătățile arătate în actul de concesiune și planurile intimatei, nici nu există în localitate, și că acesta din urmă l-a schimbat anume vecinătățile pentru a induce în eroare pe contestatori și autorii lor, ca să nu se prezinte cu contestațiuni la consolidarea terenurilor;

4) Că intimata, cu rea credință, nu a citat la consolidare pe contestatori, care sunt proprietari foncieri ai terenurilor, de și art. 3, din legea atunci în vigoare, cerea aceasta formal, sub pedeapsa de neopozibilitatea hotărârei de consolidare;

5) Că executarea hotărârei a fost făcută numai în mod fictiv, fără observarea formală a cerințelor legii, și fără ca intimata să fi luat, în vre un mod oare care, în folosință, terenurile în litigiu;

6) Că chiar după această pretinsă executare, contestatorii au continuat a poseda exclusiv aceste terenuri, fără nici un amestec de ni i o natură din partea intimatei;

7) Că contestatorii nu au avut și nu au putut să aibă nici o cunoștință de toate aceste acte fictive și

frauduloase ale intimăteii, de cât în momentul contestațiunii, și în fine ;

8) Că prin aceste fapte nelegale și frauduloase, imputabile intimăteii, contestatorii încercă un prejudiciu firesc, de oare ce li se răpește pe ne drept folosința terenurilor, din punct de vedere al exploatarei petrolifere ;

Având în vedere că, reprezentanții intimăteii au susținut că, singure aceste fapte nu ar fi utile și concludente, spre a stabili fraudă alegată de contestatori, de oarece, pentru aceasta, ar fi necesară existența unor manopere dolozive din partea intimăteii, în scopul obținerii hotărârei de consolidare și executării ei, cea ce nici măcar nu s'ar fi afirmat de contestatori ; în consecință se opun la admiterea probei cu martori ;

Având în vedere că este necontestat în drept că,— spre deosebire de dol, care nu poate să existe fără întrebuintare de manopere frauduloase, imputabile uneia din părți, sau executate în interesul său de o terță persoană,—frauda rezidă cele mai adeseori în executarea unei convențiuni licite și juste și nu reclamă nici o manoperă ; Bédaride, Du dol et de la fraude Tome I, ed. 4, p. 9, No. 12) ;

«Că existența unui prejudiciu este caracterul esențial al fraudei. Fie că acest prejudiciu a fost preparat în momentul încheierii contractului, că i-a fost cauza determinantă, sau numai consecința unei gândiri, pe care executarea convențiunii a făcut-o să iasă la iveală, puțin importă. Frauda poate să existe fără să fi fost premeditată ; ea se realizează prin această singură împrejurare că există prejudiciu : Fraus non in consilio, sed in eventu ;

«A admite contrariu, ar fi să se confunde dolul cu fraudă, ar fi să se expunem a face presiune a acesteia din urmă imposibilă, în prezența chiar a prejudiciului celui mai considerabil. Într'adevăr, în mod cu totul rar, se poate găsi fraudă și în origina contractelor ; mai ales în executarea lor, ea se manifestă în cele mai multe cazuri ; și în mod obicinuit, mai ales prin rezultatul vătămător pe care ea îl dă acestei executări, își descoperă existența. În consecință, a o prinde (fixa) în acest rezultat, pentru a-i răpi beneficiul, devine contrapondere indispensabilă a ușurinței cu care se produce» (Bédaride, idem, Tome 2, p. 188, No. 641) ;

Având în vedere că același autor, tratând mai departe tot în remarcabilă sa lucrare sus arătată, despre caracterile probei fraudei, în capitolul I, p. 190, No. 643, spune textual : «Cette preuve, pour être utile, doit tendre à établir d'abord un préjudice certain et incontestable ; en second lieu, que le fait dont il résulte est un fait illegal ou illégitime ; enfin, que ce fait émane de celui a qui on l'impute.

Considerând că, privind din acest întreit punct de vedere, faptele invocate de contestatori, ele intră cu prisosință în cadrul acestor caracterizări, și ca atare proba cu martori cerută de dânșii devine utilă și concludentă în cauză, urmând a fi admisă ca atare ;

Că dar și cel de al doilea mijloc de apărare invocat de reprezentanții intimăteii este neîntemeiat și urmează a fi respins ;

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge etc.

Judecător (s) Alex. Gânțoiu.

NOTA. — În numărul 3/921 al *Curierului Judiciar* s'a publicat jurnalul No. 2448/920 al Trib. Prahova secția I, însoțit de un comentariu semnat de d. av. N. G. Marinov. Publicăm în numărul de astăzi sentința No. 317/920, a aceluiași Tribunal, precum și opinia separată a d-lui judecător Al. Gânțoiu, și pentru că chestiunea contestației la executare sub vechea lege în materie de consolidare este din

nou tratată în această opinie, revenim asupra ei în rândurile de mai jos.

Impotriva executării, făcută în 1907, a unei hotărâri de consolidare din 1905, mai multe persoane introduc o contestație, la 25 August 1919, pe motivul că prin acea executare, ea și prin hotărârea de consolidare, li s'au înglobat în mod fraudulos anumite terenuri, cari au aparținut totdeauna contestatorilor.

Intimatul în contestație a opus că executarea fiind săvârșită sub imperiul vechii legi de consolidare, contestația este inadmisibilă. În acest sens a invocat dispozițiunile art. 7 din vechea lege care spune :

Hotărârea va fi executorie și nu va putea fi atacată prin opoziție, contestație, recurs și revizuire.

Trebue reținut că aci e vorba, nu de hotărârea rămasă definitivă, de a cărei executare vorbește art. 8 din vechea lege, ci de hotărârea primei instanțe pe care legea o declară executorie în mod provizoriu.

Tribunalul Prahova s. I, sezizat cu judecarea acestei contestațiuni, a respins incidentul de inadmisibilitatea contestației, prin jurnalul No. 2448/920, publicat în *Curierul Judiciar* No. 3/921.

Tribunalul argumentează că, chiar sub imperiul vechii legi, contestația era admisibilă, textul art. 7, care se ocupă numai de efectele hotărârei primei instanțe, neputând fi întins prin interpretare la executarea hotărârilor definitive, despre care se ocupă art. 8 din vechea lege.

Este adevărat, zice Tribunalul, că unele instanțe judecătorești, care au avut să se pronunțe asupra acestei chestiuni în timpul aplicațiunii legii dela 1904, au soluționat-o în sensul vederilor intimatului, ceea ce ar fi determinat și pe autorul actualei legi dela 1913 să afirme *exonati* în expunerea sa de motive că sub vechea lege nu există dreptul de contestație la executarea hotărârilor de consolidare, dar nu este mai puțin adevărat că sunt și foarte multe jurisprudențe în sens contrar, pe care Trib. le și citează, între altele decizia Casației Secțiunile Unite No. 16/915, care având să se pronunțe asupra termenului de apel, ce urma să fie observat într-o asemenea contestație, îi constată implicit existența.

Tribunalul mai are încă următorul argument cu totul ingenios : Dacă este adevărat, — și aci toată lumea e de acord, textul penultimului alineat al art. 7 din vechea lege fiind clar, — că nu simpla hotărâre rămasă definitivă, ci numai hotărârea executată, consolidează față de ori și cine dreptul de concesiune, atunci la ce ar mai fi servit această executare, impusă de legiuitor, odată ce nimeni nu poate să o conteste ?

Tribunalul constată însă că există cel puțin două cazuri, unul indicat de lege, altul creat de jurisprudență când contestația la executare nu poate fi îndepărtată de plano.

Primul caz este acela al art. 3, al. 2, din vechea lege, după care acel ce figurează în roluri ca proprietar trebue neapărat să fie citat la consolidare, altfel hotărârea nu-i va fi opozabilă. Cum se poate concilia principiul pus de acest text cu acela al art. 7, al. penultim, din vechea lege, decât în sensul că proprietarul funciar, necitat, va opune dreptul ce-i conferă art. 3 pe calea unei contestațiuni la executare ? Înalta Curte secția 2 prin decizia No. 115/920, publicată în *Curierul Judiciar* No. 6/921, conciliază în același mod ea și Tribu-

nalul textele, în aparență contrazicătoare, ale art. 3 și 7 al. penultim din vechea lege.

Iată, de altfel, considerentul Inaltei Curți :

«Considerând că odată ce hotărârea de consolidare a fost executată, este opozabilă oricui, conform art. 7 din lege, și prin urmare orice vișiu de formă sau de fond ar atinge aceea hotărâre, nu mai poate fi pus în discuțiune după executarea ei; că dacă art. 8 din aceeași lege, prevede că hotărârea de consolidare, dată fără citarea proprietarului fonciar, nu-i poate fi opozabilă acestuia, sancțiunea acestei dispozițiuni presupune cazul că o astfel de hotărâre, neregular obținută, nu a fost executată, căci numai astfel se pot concilia dispozițiunile art. 3 și 7 din legea în discuțiune».

Al doilea caz, amintit de Tribunal, este acela care s'a impus practice prin existența concurentă a două hotărâri definitive de consolidare, adeseori ambele executate, asupra aceleiași parcele de teren, și când numai pe cale de contestație se putea stabili prioritatea dreptului de concesiune. Acest caz a fost, de altfel, reglementat special prin art. 48 din noua lege de consolidare.

La cele două cazuri amintite de Tribunal, s'ar mai putea adăuga încă cel puțin două, când neadmiterea dreptului de contestație, sub vechea lege, ar fi fost de natură a consacra o inichitate, care să meargă până la confiscare.

În adevăr, dacă se admite că executarea hotărârii definitive la consolidare trebuia să se facă fără drept de contestație pentru ori și cine, atunci ce cale avea terțiul, care nu a concesiionat, și care vedea pe beneficiarul hotărârii de consolidare aplicând-o pe un teren al său? Calea contestației? Se susține că era inadmisibilă.

Prin urmare cu hotărârea sa de consolidare, reclamantul se putea instala pe orice teren, căci nimeni nu avea drept de contestație!

Dar dacă eu nu am concesiionat din terenul meu decât numai o porțiune de 5000 m. p., iar reclamantul, executând hotărârea rămasă definitivă, îmi înglobează toată proprietatea mea, pe ce cale aș fi putut să mă opun? Pe nici o cale, dacă se admite că dreptul de contestație era inadmisibil?

Ajung a invoca aceste patru ipoteze, care adesea ori în practică s'au și realizat, spre a vedea că prin mîntea legiuitorului nu a putut să treacă un asemenea sistem de spoliațiune.

Dacă legiuitorul din 1901 ar fi înțeles să suprimă dreptul de contestație la executare, ceea ce prin nici un text nu a făcut, el ar fi putut mult mai logic să fi suprimat și executarea ca inutilă, și să proclame principiul că singura formulă executorie, pusă pe hotărârea de consolidare, consolidează față de ori și cine dreptul de concesiune.

În sistemul opus, se invoacă textul articolului 7, aliniatul 1, din vechea lege, pe care l'am reprodus mai sus. Tribunalul discută pe larg argumentul, și l' refutează cu argumentele ce, în parte, am rezmătat mai sus.

Eu cred că s'ar putea adonga încă un argument, la cele expuse de Tribunal.

Se știe că sunt două feluri de contestații : la titlu și la executare.

Dacă se citește cu atenție textul aliniatului 1 al art. 7 din vechea lege, se vede că aci nu e vorba de o contestație la executarea hotărârii primei instanțe, ci de o contestație la chiar acea hotărâre, adică la titlu.

Hotărârea nu se va putea ataca cu opoziție, contestație, recurs și revizuire, ci numai cu apel la

Curte. Odată precizat înțelesul textului, singurul argument care se aduce, pe tru inadmisibilitatea contestației la executare hotărârii definitive, dispăre.

Jurnalul No. 2448/920 al Trib. Prahova secția I redactat de d-l Al. Gânțoiu, a fost criticat de d-l N. G. Marinescu, cunoscutul adnotator al legii de consolidare, prin comentarul său inserat în *Curierul Judiciar* No. 3/921.

D-l N. G. Marinescu susține, prin comentarul său, că sub vechea lege de consolidare dreptul de contestație la consolidare era inexistent, declară nereserioase motivele Tribunalului și dorește, pentru respectul Justiției, să nu mai vază astfel de hotărâri, ca aceea pe care o comentează.

Aceasta dovedește că examinând din nou chestiunea d-l Marinescu a revenit asupra convingerilor sale anterioare. În adevăr, după cum se arată în opiniunea d-lui Gânțoiu, în importanta sa lucrare, vol. 2, la titlul *Priviri asupra noiei legi* (1915), pag. 5, la fine, d-l Marinescu spune textual : «am socotit întotdeauna această jurisprudență, care de altfel se sprijinea pe vechiul art. 7, ca *extrem de periculoasă*» iar la pag. 6 următoarea, în aceeași ordine de idei, arată că interesele generale nu trebuia sacrificate principiilor care au guvernat la întocmirea legii dela 1904.

În acest din urmă pasaj, d-sa are dreptul când susține că prin tăgăduirea dreptului de contestație se sacrifică interesele generale în favoarea câtorva exploatare de petrol; greșește însă când crede că acest sistem ar fi guvernat la întocmirea legii dela 1904, de oarece am arătat că nici un text din aceea lege nu a suprimat contestația la executare, ci numai la titlu.

Așa încât este locul să întrebăm pe d-l N. G. Marinescu : care este convingerea sa intimă, ceea exprimată în comentariul publicat în *Curierul Judiciar* No. 3/921 sau ceea reprodusă de noi din lucrarea mai sus arătată?

HUGO FRIDMAN

Advocat, Ploești

S'a pus sub presă ediția II-a **Asupra contractului de locațiune** de d-l N. Jac Constantinescu, Consilier la Curtea de Apel Galați.

Lucrarea a fost revăzută, adăugată și completată cu doctrina și jurisprudența până la zi, dublând volumul.

Această operă se tipărește în atelierile Soc. anon. *Curierul Judiciar*, București, Rahovei 5, unde se pot face comandele. **Prețul 25 lei.** Lucrarea va fi gata peste 15 zile. Se va adăoga 2 lei pentru porto poștal.

A apărut în editura Societății anonime *Curierul Judiciar* București, Rahovei, 5.

Studiu Comparativ de Procedură Civilă de d-l Dr. Erast Mandicevski, Consilier la Inalta Curte de Casație. **Prețul 25 lei**

— Lege asupra Taxelor de timbru și înregistrare, adnotată, comentată și cu **Indice alfabetice** de d-l *Corneliu Botez*, consilier la Inalta Curte de Casație, vol. format mare 664 pag. **Prețul 58 lei.**

Zilele acestea a eșit de sub tipar **Codul de procedură civilă austriacă cu Norma de jurisdicție**, tradus de d-l *C. A. Spulber*, Consilier la Curtea de Apel și profesor la facultatea de drept din Cernăuți, și tipărit prin îngrijirea Ministerului Justiției.

Această lucrare, broșată, conținând 282 pagini, se găsește de vânzare la *Curierul Judiciar* pe prețul de 40 lei și se expediază contra preț plus 2 lei pentru port poștal.